

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ES NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ARAK

Romániában
Egész évre — 620
Félévre — 320
Negyedévre — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 216. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Kiszlev 7 * 1923 november 15 Csütörtök

Meghallgatják a német jóvátételi delegátusokat.

Páris november 14. A jóvátételi bizottság kedden tartott ülésén elhatározta, a német kormány október huszonegyedikéi jegyzékére azt válaszolja, hogy meghallgatja a német kormány képviselőjét Németország jelenlegi helyzetéről. A meghallgatás időpontját a párisi német haditeher bizottsággal együttesen fogja megállapítani a jóvátételi bizottság, mely elhatározta, hogy csak a német képviselők meghallgatása után fog dönteni abban a kérdésben, vajon szükséges-e a szakértői bizottság megalakítása.

Páris, november 14. A jóvátételi bizottság tegnapi ülésén elhatározta, hogy a szakértőbizottságot mégis kiküldi Németország pénzügyi helyzetének megvizsgálására. A határozat ellen Bradbury angol delegátus kifejtette, hogy a Ruhr-megszállás megsértette a versaillesi szerződés jóvátételi részének első szakaszát, a szakértőbizottság kiküldése tehát éppoly hatástalan fog maradni, mintha valakinek azt tanácsolnák, hogy vegyen be pirulát földrengés ellen. A szakértőbizottság munkája csak akkor válhat értékesé, ha felhatalmazást kap megvizsgálni azokat az okokat, melyek Németországot a mai kritikus helyzetbe juttatták.

Zita királyné Münchenben van

Bécs, nov. 14. Münchenből jelentik az „Arbeiter Presse“-nek: A városban határozottan beszéltek, hogy Zita volt magyar királyné Münchenbe érkezett és a Bellevue-szállóban lakik.

Utcai harc a szeparatistákkal

Berlin, nov. 14. A szeparatisták Adnau-ban összetalálkoztak ellenfeleikkel. Az utcai harcok során három ember meghalt, egy megsebesült.

Bevolveres merénylet Trockij ellen

Riga, november 14. Moszkvából jelentik, hogy egy népgyűlésen Trockijt revolverrel fején megsebesítették. Trockij ezért nem vehetett részt a szovjetforradalom hatodik évfordulójának megünneplésében.

Felozlatják az angol parlamentet

London, november 14. Baldwin közölte Macdonalddal és Hendersonnal, a munkásság vezetőivel, hogy a királytól felhatalmazást kért a parlament azonnali felozlatásához.

Vázsonyi is tudott az Ulain-ügyről

Budapest, nov. 13. A fajvédők egyik lapja ma azt a szenzációt közli, hogy Vázsonyi Vilmosnak is szerepe volt az Ulain-ügyben. Ebben a kérdésben Vázsonyi a „Pesti Napló“-ban nyilatkozik. Kijelenti, hogy még augusztusban közölték vele egy állítólagos pucsterveket. O akkor ezt kötelességszerűen jelentette a miniszterelnöknek és a belügyminiszternek. Ennek megtörténte után két teljes hónapig távol volt Magyarországról és így nem volt abban a helyzetben, hogy az Ulain-ügyben akár a nyomozás körül is befolyhasson.

Nagyatádi leszavazták

Budapest, november 14. A földreformnovella bizottsági tárgyalásán Nagyatádi Szabó Istvánt tegnap leszavazták. A kínos incidens félreértésből támadt, mert az alapítványi birtokok kisajátítására vonatkozó indítványával szemben a bizottság tévedésből egy másik javaslatot fogadott el, mire Nagyatádi ingerülten eltávozott. A leszavazásnak, mint illetékes helyen közlik, semmi következménye nem lesz, sőt biztosra vehető, hogy a nemzetgyűlés plénuma módosítani fogja a téves bizottsági határozatot.

Lloyd George és Asquith Baldwin ellen

London, november 14. Asquith és Lloyd George kedden megbeszélést tartottak, amelyen megegyezésre jutottak abban, hogy helyreállítják a liberálisok egységét. A pártot társelnöki minőségben együttesen fogják vezetni.

Tatarescu miniszter tévedése

Tatarescu miniszter ur nem az első pályatársai között, aki eljött bérces Erdélybe, Európa keletének e népektől tarka földdarabjára, hogy itt a különböző nyelvű és fajtájú népek békés együttélésének problémáját, másszóval a kisebbségi kérdést tanulmányozza. Az impérium-változás aránylag rövid öt esztendeje alatt számos elődje járta már meg ezt az utat, többkevesebb felkészültséggel, de valamennyien azal az eltökélt szándékkal, hogy ezt a sokat bolygatott és bizonyos fűleknek kellemetlen kérdést gyökeresen megoldják. A tanulmányutak gyors egymásutánban peregtek, a kisebbségi és egyéb miniszterek előtt újra és újra felvonultak a nemzetiségek képviselői panaszokkal és kívánságaikkal, de eddig egyetlen tanulmányút sem járt gyakorlati eredménnyel. Ha csak azt nem tekintjük eredménynek, hogy az idők haladtával egyre rosszabbodott a kisebbségek helyzete és a jogok kiterjesztése helyett a jogok megszorítása következett el. A probléma sajnos mind a mai napig nem jutott túl a tanulmányozás és kísérletezés stádiumán. E figyelemreméltó jelenség okát abban kell keresnünk, hogy azok a politikusok, akik eddig Romániában a kisebbségek ügyeivel foglalkoztak, nem voltak tisztában a kisebbségi probléma modern politikai és közjogi jelentőségével, nem rendelkeztek a kellő teoretikai felkészültséggel, amely feltétlenül szükséges, ha valaki cselekvőleg akar beleszólni a kisebbségek változott szükségleteinek rendezésébe.

Az erdélyi kisebbségeknek ismét vendégük v n, az eddigi jelek szerint szimpatikus és jóindulatú vendége. Tatarescu miniszter ur kijelentéseiből örömmel állapíthatjuk meg, hogy jószándékokkal eltelve jött Erdélybe tanulmányozni a kisebbségi helyzetét. Ezt a problémát két szempont szerint szokták mérlegelni. Az egyik a sovinszta nemzeti szempont, a másik az európai megértés szempontja. Az az érzésünk, hogy Tatarescu minisztert ez az utóbbi szempont vezeti és ebből a feltételezésből kiindulva sok reménységgel nézünk működésé elé. Am ez a feltételezett jóindulat egyúttal azt az aggodalmat kelti fel bennünk, hogy Tatarescu miniszter is a kisebbségi probléma megfelelő ismerete nélkül jött Erdélybe, hogy nem volt alkalma eddig megismerni a probléma legbelső lényegét, amit különösen az a kijelentése árul el, amelyet a zsidóságra vonatkozólag tett. Ez a nyilatkozat, bármilyen jóindulat érzik is mögötte, mégis kellemetlen benyomást tett azokra a kisebbségi politikusokra, akik felelős állásban lévő államférfiak kijelentéseit mérlegre szokták tenni. A miniszter többek között kijelentette, hogy a zsidókat nem tekinti kisebbségnek, hanem teljesjogu románoknak. Ez a kijelentés két irányban is kritika alá vonható. A miniszter szavai azt az érzszt keltik fel, hogy a kisebbségek nem tekintik teljesjogu románoknak és a kisebbségekhez való tartozás mintegy automatikusan bizonyos joghátrányt jelent. Ha a miniszter szavainak valóban ez az értelme, úgy ez homlokegyenest ellentétben áll a demokratikus felfogás és az új román alkotmány szellemével. Az alkotmány első paragrafusa szerint „az összes románok származására, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül egyenlők”. Emlékeztetes, hogy az alkotmányjavaslat parlamenti vitája alkalmával egyes kisebbségi politikusok a „román” szót a „román állampolgár” kifejezéssel akarták helyettesíteni, mert ez a kifejezés precízebb és kevésbé ad alkalmat a félreértésekre. Annakidején a legilletékesebb helyről hangzott el a megnyugtató interpretálás, hogy ez a szövegváltoztatás felesleges, mert a „román” kifejezés alatt amugyis az állampolgárok összességét kell érteni, nem-

pedig az etnikai leszármazást. Ha tehát az ország alkotmányában főelvként mondatott ki, hogy az összes polgárok egyenjoguak, akkor az a körülmény, hogy egy népcsoport hi akar maradni etnikumához, akár kulturális, akár vallási intézmények tekintetében és ezáltal a többséghez viszonyítva, mint kisebbség jelentkezik az álamban, nem járhat azzal a hátrányos következménnyel, hogy csorbát szenvedjen egyenjogúsága.

A miniszter szavainak mérlegelésénél mi a jobbik esetet tételezzük fel és azt hisszük, csupán tévedésről van szó, mégpedig alapvető tévedésről. A miniszter ama kijelentése, hogy a zsidókat azért nem tekinti kisebbségnek, mert teljesjogu románok, kellően át nem gondolt elszólás volt. Menteni is tudjuk a minisztert azzal, hogy még nem idegződött bele annyira a kisebbségi kérdésbe, hogy élesen meg tudná vonni ezeket a közjogi határvonalakat. Szinte több a bizonyosnál, hogy Tatarescu miniszter nem tekinti a zsidókat fajilag is románoknak. Ennek a való tények mondanak ellent. Valószínűtlen, hogy a miniszter ezt akarta mondani. Lehetséges, hogy akadnak a regátban egyes zsidók, akik Mózes-vallást, de román nemzetiségű polgároknak vallják magukat. A különböző országok zsidóságának történetében gyakran találkozunk hasonló jelenségekkel, amikor egyes zsidók elkendőzve saját származásukat, olyan illúziókba ringatták magukat, hogy ők is az uralkodó fajhoz tartoznak és csupán vallásilag különböznek tőle, de ezek merőben romantikus jelenségek voltak, amelyekből hiányzott a természettudományi és politikai megalapozottság és a leggyakrabban csupán jelszó volt, amely egyeseknek, de nem a zsidó nép tömegeinek boldogulását célozta. Letagadhatatlan igazság, hogy a zsidóság önálló etnikai csoportot képez, amelynek évezredek óta őrzött kulturális és vallási tradíciói vannak.

A kisebbségi problémának tehát alfája az, hogy nem az a fontos és döntő momentum, vajjon a kormány kisebbségnek tekint-e valamely csoportot, hanem az, hogy vannak-e annak a csoportnak olyan szükségletei és követelése, amelyek kongruálnak a többi kisebbségek szükségleteivel. Az erdélyi zsidóságnak vannak ilyen szükségletei és éppen ezért etnikai kisebbségnek tekinti magát. Minden népcsoportnak szuverén joga és a kormányának nem érdeke, hogy ezt a jogot kétségbevonja. A kisebbségek nem privilégiumot kérnek az államtól, nem akarnak a többséggel szemben kiváltságos helyzetet teremteni maguknak, csupán az államrendszer adottságának, amely egész gépezetét az uralkodó etnikum céljainak szolgálataiba állítja, oly természetű korektívumát kívánják, amely lehetővé teszi nekik, hogy állampolgári kötelességeiknek hűségesen megteleve, a maguk külön népi és vallási ideáljait is szolgálhassák. Ebben a tekintetben teljes joggal követelhetik az állam támogatását, mert abban a nagy összességben, amely az államot alkotja és fentartja, a kisebbségek is teljes mértékben bennefoglaltatnak és a többséggel azonos értékű hasznos munkát végeznek az állam javára.

Reméljük, hogy Tatarescu miniszter itt tartózkodásának ideje alatt igyekezni fog a probléma mélyére hatolni és megszerezni azokat a teoretikai ismereteket is, amelyek nélkül a kisebbségi kérdés megoldása el sem képzelhető. Ha a miniszter figyelmet fog fordítani erre, akkor elkerülheti majd elődje hibáját és a mostani tanulmányutnak csakugyan kézzelfogható és az egész országra nézve áldáshozó eredményei lesznek.

Az olasz sajtó a romániai fascizmusról

Romániában nincsenek meg a fascizmus előfeltételei. Az antiszemizmussal végzetes lehet az országra

(Kolozsvár, november 14. Az Uj kelet tudósítójától.) Az „Echi de Commenti” című politikai hetilap szerkesztője, Alfredo Mantora, a lap legutóbbi számában hosszabb cikket szentel a romániai fascista mozgalom kritikájának. Alfredo Mantora cikkének elején leközli a londoni „Observer” beszámolóját a romániai fascista mozgalomról, amely így hangzik:

A politikai és gazdasági dezorganizációnak azok a feltételei, amelyek egy évvel ezelőtt fascista mozgalmat provokáltak Olaszországban és Mussolinit állították a kormány élére, ma sokkal evidensebbek Romániában, mint ezelőtt egy évvel Olaszországban voltak. Ha a fascizmus valami tényleges progressziót tudna létrehozni Romániában, úgy ez nem a fascizmus doktrínájának, hanem az ellenzéki pártok szervezetlenségének volna köszönhető. A romániai ellenzéki pártok ugyanis gyöngéek ahhoz, hogy az ország mai gazdasági helyzetén a demokratikus elvek határain belül segíteni tudjanak. A politikai pártoknak intelligensebb vezetői azonban megvannak győződve arról, ha az adott gazdasági viszonyok mellett a fascizmus tudna is valami ideig-óráig tartó javulást létrehozni, a fascista rendszer kikerülhetetlen katasztrófába sodorná az országot és kockáztatná a nagy áldozatok árán megszerzett szabadságjogokat.

A londoni lap észrevételeiből kiindulva Mantora megállapítja, hogy a romániai fascista táborra nékülözi a tehetséges és rátermett vezetőket.

Különbözik is — folytatja cikkét — a romániai fascista mozgalomnak kiélezett antiszemita tendenciája van, ami végzetes egy olyan államban, ahol a zsidóság napról-napra újabb bizonyítékát adja gazdasági tevékenységének és szorgalmasan veszi ki részét az állam pénzügyi konszolidációjának munkájában.

Ezenkívül a romániai fascista mozgalomból hiányzik az a ható erő, amely főoka volt az olasz fascizmus győzelmének: hiányzik a bolsevista mozgalom, amely fenyegetné az állam és a társadalom rendjét. A román nép nagy többsége nem ismeri a bolsevizmust, mert — különösen az agrárreform óta — a román népnek majdnem az egésze kigazdálkából áll, a nagy latifundiumok elűntek. Az ország igazi fejletlensége miatt Romániában nincsenek jelentős proletár tömegek, így nincsen hatalmas szocialista párt sem, amelynek ideje lett volna a marxista, majd később szindikalista elvek magját elvetni az ország közvéleményében.

Ép ezért a romániai fascista mozgalmat két okból is komolytalannak tartom. Először is a parasztok, akik a kapott földjükkel meg vannak elégedve, meggyőződésesen konzervatívok és semmilyen változtatásra sem hajlamosak. Másrészt egy

országban, amelynek nem eléggé fejlett az ipara, nem lehet nemzeti szindikátusokat kiépíteni, amelyek első feltételei a fascista imperialista államnak.

Bizonyos, hogy Nagyromániának megvalósítása még nem hozta létre a valódi egyesülést és a csatolt területeken még sok az elégedetlenség. A liberális párt pénzügyi politikája pedig gazdasági krízisbe sodorta az országot és az ellenzéki pártok nem eléggé erősek ahhoz, hogy a liberális rezsimet megdöntsék. Az ellenzéki pártok legyön-

Hogyan kell Palesztinát felépíteni

írta Sir Alfred Mond

Miért érdekel engem annyira Palesztina? Olyan kérdés ez, melyet magamnak tettem fel, de amellyel mások is gyakran fordulnak hozzám. Valójában, úgy hiszem, minden zsidó, — még az is, kit a cionizmus ellen hevesen harcol, — belsejében mégsem közömbös Palesztina iránt. Viszont egyetlen egy esetben sem találtam olyan nem-zsidóra, ki ne csodálkozott volna azon, hogy akad olyan zsidó, ki akadályokat próbál gördíteni a Palesztina-munka elé.

Palesztina nem néhány ezer zsidó vesszőparipája és nem reménybe álmódzó képe. Minden zsidón, a világ bármely részéből jött is, ha Palesztinába partraszáll, olyan érzés lesz urrá, melyet máshol sosem érez: otthon érzi magát. Ha a Balfour-deklaráció jelentőségét el is vesztené, a zsidókat Palesztinától visszatartani többé nem lehet. Nincs olyan hatalom, mely ennek az ideálnak a teljesítését meg tudná akadályozni. Amikor néhány évvel ezelőtt Palesztinában voltam, Romániából, Afrikából, Lengyelországból, Oroszországból immigrált zsidókkal találkoztam, s bár a nyelvbéli különbségeknek, a származási helyeink különbözőségének: mégis mindannyian megértették egymást. Ugyanez történt az arabokkal is. Éppen azért Palesztina ügye ma már nem csak a zsidókra tartozik. Mi leszünk a Kelet és a Nyugat összekötő kapcsa és közelebb hozzuk egymáshoz e két világtájat. Nem is távoli időpontban Palesztina olyan kulturális központ lesz, mely mély és jelentős befolyást fog gyakorolni az egész világ kulturális és erkölcsi fejlődésére. Miként a világ minden részéről az új gondolat, az új találmány, a technika előrehaladása megtalálja útját Palesztinába, ugyanúgy minden új könyv, melyet Palesztinában írnak, minden új gondolat, amely Palesztinából indul ki, megtalálja útját a világ valamennyi népéhez. Én szentül hiszek Palesztina jövőjében. Én hiszek abban, hogy zsidó szorgalom, zsidó energia és képesség Palesztinát megint virágzó országgá teszi. Mihelyt Konstantinápolyt Palesztinával vasut köti össze, mihelyt Haifa és Jaffa kikötőit kiépítik, a Mezopotámiába és Perzsiába irányuló kereskedelem útja Palesztinán visz keresztül.

Tízezer amerikai zsidó Palesztinába teljesen megváltoztatja a helyzetet, mert Palesztinának ép

gütléséhez sokban hozzájárult Take Jonescu és Nic. Filipescu halála, akikben valódi államférfiúi képes-ségek voltak.

Az olasz fascizmus győzelme megmutatta a fascizmus teljesítőképeségét. De nem szabad elfelejteni, hogy az olasz fascizmusnak Mussolini volt a vezére. Romániában a fascizmus szellemi vezetői olyan emberek, mint Cuza és Codreanu, akik sem intellektuális képességeikkel, sem iniciatív tehetségükkel nem magaslanak ki.

azokra a tulajdonságokra van szüksége, melyek az amerikai zsidókban megvannak. Az amerikai zsidók, akik amerikai módszereket visznek be az ország-építésbe, akik hihetetlen bőségben rendelkeznek energiával rövid időn belül az egész országot át- togják alakítani. Bizonyos, hogy az arabok is szívesebben fogják látni az amerikai zsidókat, mint az orosz zsidókat, kik most Palesztina zsidó lakosságának nagy részét teszik.

Nem szabad azokat a nehézségeket túlbecsülni, melyeket az arab ellenzék Palesztinában a cionista organizáció útjába állít. Az anticionista propaganda éppannyira irányul az angolok ellen, mint a zsidók ellen. Különbözik az arabok és zsidók mindig jól megérték egymás mellett. Az arab delegációnak, mely csak röviddel ezelőtt hagyta el Londont, egyáltalán nem sikerült az angol kormányt a Balfour-deklaráció visszavonására rábírnia. Öszintén meg kell mondanom, hogy nem tartom fontosnak a Balfour-deklaráció különböző értelmezését. Semmiféle deklarációja a világnak nem adhatja Palesztinát a zsidóknak, mert minden attól függ, hogy mi zsidók hajlandók vagyunk-e a szükséges áldozatot meghozni Palesztina újáépítésére. Eddig bizony edeskeveset tettünk. Lehetővé kell tenni, hogy nem néhány ezer, hanem évenként legalább huszonezzer zsidó vándorolhasson ki. Csak ilyen megfeszített áldozatkészség tudja Palesztinát felépíteni. Az angol zsidóság megértette, mivel tartozik Palesztinának.

Én azt a meggyőződést szereztem, hogy igen sok olyan ember él Palesztinában, akik jobbnál jobb üzleti gondolatokkal költöznek oda, a megvalósításhoz azonban nincs megfelelő tőkájuk. Elővigyázatos és körültekintő — kifejlesztésével a segélyforrásoknak és okos gazdálkodással sok gyümölcsöző iparvállalatot lehetne Palesztinában berendezni. A Palesztina-kooperációnak hatszázezer font alaptőkéje van, melyből százezer fontot fizettek eddig be. Ezt az összeget már különböző üzleti vállalatokba tették. Az a meggyőződés, hogy Palesztinát, amennyire lehetséges, szigorúan üzleti alapon kell felépíteni. A Jewish Agency, hiszem, a világ valamennyi zaidó csoportját és pártját fel fogja ölelni, különösen pedig azokat, amelyek Palesztina iránt érdeklődnek.

olyan dologról, amibe valaki belesült mert elutasított fogadtatásban részesült, — de úgy, hogy a szavaknak egyéb részét elnyelték és az egész beszédből csak a „sült” és a „zsidó” szavak rácsengése hallatszott ki. Beszéd közben aztán egyik vagy másik — amilyen komoly arccal csak tudta — odaszólt az illetőnek:

— Te, jó lesz vigyázni magadra! Valami sült-ről beszélsz itt — és Bendixen hallotta.

— En nem beszéltem semmiféle sültről, — mondotta a másik, hasonlóan komoly arccal.

— De igenis hogy beszéltél és még azt is mondtad, hogy zsidó. Megyek a rektorhoz és megmondlak.

— Ilyen hazudós! Hát mondjátok ti mind, beszéltem én egy árva szóval is zsidóról?

— Igenis, hogy beszéltél. Zsidósültnek csufoltad a Bendixent. Mindannyian hallottuk. Hopp, Bendixen! Szaladj a rektorhoz.

Bármennyire fiatal is volt Jákob, a szükség már megtanította annyi önuralomra, hogy szótlanul tudott ültön maradni és úgy tett, mintha semmit se hallott volna. Pedig hogy szeretett volna nekiugrani valamelyiknek, de hát, ki volt a bűnös közöttük?

Néhány hónap múltán a megsebesített fiu újra iskolába jött és elfoglalta régi helyét, mintha mi se történt volna. Nyomat se mutatta a Jákob ellen való bosszuszúvágynak, minthogyha ő és Jákob sohase ismerték volna egymást. A dán fajnak jellegzetes vonása az, hogy bizonyos benső kedélyesség megfosztja őket a lelki tetterőtől de egyttal szabadabb is teszi őket a gyűlölet és bosszúérzet energiáitól. A nép alsóbb rétegeiben még gyakran tapasztalható, hogy

valaki örökre kigyógyul egyik-másik ellenségeskedésből, még pedig azért, hogy ellensége sajátkezüleg jól pofon veri. Kedélyesen és pártatlanul elismeri a másik fölényét. Türelmesebb véru népnél egy olyan konfliktus, amilyen Jákob között és osztálytársai között fejlődött ki, valószínűleg olyan gyűlöletet szült volna, amely az iskolapadokon túl, az egész életre is kiható. De ez a keresztény gyerek úgy látszott, hogy éppen ellenkezőleg, mintha Jákob ellen érzett korábbi ellenszenvét félig-meddig legyőzte volna. Jákobot azonban, aki a saját természetéből indult ki, ez a váratlanul csöndes és szelid viselkedés, amellyel a fiu vele szemben viselkedett, lelkiileg megzavartatta és már kezdte sajnálni azt, amit tett. Egyik napon ott állt a fiu előtte, egy padhoz támaszkodva és valami könyvet olvasott. Jákob hosszan el nézte halvány, beteges arcát és benső mehatottsággal fogta meg a kezét és könnyes szemmel nézett a szemébe. De a fiu visszarántotta kezét és úgy kiáltotta:

— Talán megint meg akarsz verni zaidó! Jákob teli szívvel elfacsarodott és azt gondolta: — Most aztán kvítek vagyunk!

* * *

Igy telt az idő. Hét mulott el hét után és hónap hónap után. Jákob iskolába járt és gyakran meglátogatta a rektort, aki szívesen látta őt, tanult tőle és anélkül hogy észrevette volna, megkülönböztetett gondossága és felügyelete alatt állott. Olykor, szünnapokon az is megessett, hogy Jákob reggeltől napestig vele volt, sőt egyszer az is megtörtént, hogy a rektor magával vitte a családjához.

(Folytatása következik.)

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta MÉR AARON GOLDSCHMIDT

Tizenegyedik fejezet

Az iskolaélet lassan folyt tovább. De nehéz volna megmondani, hogy Jákobnak, társai között elfoglalt új helyzetével, több oka volt-e meglegedettségnek lenni, mint az előbbivel. A hangos kiabálástól és csufolástól, a brutális üldözésektől bizonyára megmenekült. De a mély-séges némaságot és hidegséget, ahogyan társai ujabban viselkedtek vele szemben, talán még kinosabbnak érezte, mert jól tudta, hogy ez mit jelent. — Hangosan beszélt ez, a nagy csöndben is. Csak éppen hogy hangtalan szavakkal, amelyeket nem tudott megfogni és amelyek ellen nem tudott védekezni. Ezek a pillantások és mozdulatok — nagyon is jól meg tudta fejteni őket, de nem volt szabad megfejtenie, ha ugyan nem akarta nevétségessé tenni magát. Sokszor úgy érezte magát, mint amikor éjjel nagyon félünk valamitől, magunk se tudjuk mitől és azt kívánjuk, bárha jönne már az az ismeretlen, hogy véget érjen ez a meghatározhatatlan félelem.

Osztálytársai, azzal a bizonyos, az iskolás fiukra annyira jellemző és majdnem jogszíri furfangosságú komisszággal értettek hozzá, hogy megmondják neki azt, amit mondani akartak, anélkül, hogy bármit is tehetett volna ellenünk. Minthogy azelőtt „sült-zsidó”-nak csufolták, hát az az egyik, nagy köntörfalazással, bizonyos nagy „sült”-ről kezdett beszélni, amit otthon ettek ebédre, vagy pedig a „sült rigók”-ról, aminek szakácsművészete a rómaiaknál érvényesült Didó királynő idejében és még ezer más

A parasztpárt pofonokat ígér

(Bukarest, no sitőjától.) A kamai nap is a felirati v első szónok, aki k rehajtásról és az ról beszél. Kijelen zása alatt az össze és ennek azután n kezmenyei. Ismert és földosztásnál el sulyozza, hogy

az agrárbizotts

Constantinescu A legfőbb agrárbi tanácsosa foglal he sitani?

Oroveanu: N nem hivatalnokokr Constantinescu miért nem jelentik Oroveanu fol

Megint a nyomdászok

(Berlin, nove jától.) Charlottenbu aranyu tüntetést re dendorif és Hitler el a gyűlésen, me izgatták a tömeget. ség karddal verte s A berlini ny delmes fordulatot v

a sztrájk más

Az állami tisztvise márka helyett értél Ha nem találnak n sztrájkmozgalom az harapózik. Fizetési berlini banktisztvise szótöbbséggel

már kim

Berlin, nove

A némei két poros autó

A néme

(Berlin, nove sitőjától.) A külföl poknak azt a híre, velet állított ki Vil való visszatérésére, teljes

és minden alapot n

Római jelenté rök is kétkedéssel téseke, amelyek V való visszatérési elő az a vélemény, hog eddigi magatartása vesét, hogy engedél hazájába való vissza

Amszterdambó

a német ex

Hollandiából.

Párisból jelenti követek tanácsának javasolta, hogy az

Vilmos volt német

országból, vagy pedi örökösét az antantna

Cambon francia nag

Franciaországot

a német ex

Minthogy az érteke

tudott megegyezni, a

nyakhoz fordultak u

Ujabb vihar a kamara ülésén

A parasztpárt panamákkal vádolja az agrárbizottságot. Manolescu kvesztor pofonokat ígért Lupunak. Az Averescu-rezsim tolvajai amnesztiát kaptak

(Bukarest, november 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ülésének napirendjén tegnap is a felirati vita szerepelt. Oroveanu az első szónok, aki különösen az agrárreform végrehajtásáról és az ezzel kapcsolatos korrupcióról beszél. Kijelenti, hogy Averescu kormányzása alatt az összes tolvajok amnesztiát kaptak és ennek azután megvannak a maga következményei. Ismerteti a romániai kisajátításnál és földosztásnál elkövetett csalásokat és hangsúlyozza, hogy

az agrárbizottság tagjai baksisért dolgoznak.

Constantinescu földművelésügyi miniszter: A legfőbb agrárbizottságban a semmitűszék hat tanácsosa foglal helyet, ezeket akarja gyanúsítani?

Oroveanu: Nem beszéltem bírőról, hanem hivatalnokokról.

Constantinescu: Ha visszaélésekről tudnak, miért nem jelentik ezt az ügyészségnek?

Oroveanu folytatja beszédét, előadja több

bek között, hogy egy ügyvéd, az agrárbizottság tagja, ötszáz ezer lejt kért egy kedvező referátumért.

Constantinescu: Az agrárbizottság ügyvédtagja csak rendezze az irattár aktáit anélkül, hogy a döntésbe beleavatkozhatnék.

Oroveanu szigorú vizsgálatot és még szigorubb büntetést követel a bűnösök ellen, akik meglopják a parasztságot.

Zirelson rabbi kisenevi képviselő a zsidó kisebbségi iskolákról beszél. Lupu a határozatképesség megállapítását kéri, mert nincs elég képviselő a teremben. Oroveanu elnök kijelenti, hogy a Ház határozatképes. Lupu kétségbevonja ezt, mire Manolescu háznagy megolvassa a jelenlevőket és jelenti az elnöknek, hogy nyolevan képviselő van a teremben.

Hazudik!

— kiáltja Lupu a kvesztor felé.

Manolescu két pofont ígér Lupunak, mire nagy zaj keletkezik és az izgatottság csak az ülés bezárásával ért véget.

Megint általános sztrájk fenyegeti Berlint

A nyomdászok és banktisztviselők már abbahagyták a munkát. Charlottenburgban szétverték a nacionalista tüntetőket

Hitlert Ausztriába toloncolják

Berlin, november 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Charlottenburgban a nacionalisták nagyarányú tüntetést rendeztek a Wilhelmplatzon Ludendorff és Hitler mellett. Több beszéd hangzott el a gyűlésen, melyen a szónokok a zsidók ellen izgatták a tömeget. Emiatt a megerősített rendőrség karddal verte szét a tömeget.

A berlini nyomdász sztrájkmozgalom veszedelemes fordulatot vett. Attól lehet tartani, hogy

a sztrájk más munkaágakra is áterjed.

Az állami tisztviselők és magánhivatalnokok a márka helyett értékálló pénzben követelnek fizetést. Ha nem találnak módot anyagi kielégítésükre, a sztrájkmozgalom az egész német birodalomban elharapzik. Fizetési követelésekkel elől járnak a berlini banktisztviselők, akik kilencven százalék szótöbbséggel

már kimondták a sztrájkot.

Berlin, november 14. A nyomdászsztrájk

A német extrónörökös megérkezett Oelsbe

Két poros autó utasai. Franciaország szankciókat követel Németország ellen. Az angol és az olasz álláspont

A német kormány cáfolja, hogy II. Vilmos hazatér

Berlin, november 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A külföldi sajtóügynökségeknek és lapoknak azt a híret, hogy a német kormány utlevélet állított ki Vilmos excsászárnak Németországba való visszatérésére, illetékes helyen teljesen valótlannak

és minden alapot nélkülözőnek mondják.

Római jelentés szerint az olasz politikai körök is kétkedéssel fogadják azokat a francia jelentéseket, amelyek Vilmos császárnak Németországba való visszatérési elkészületeiről szólnak. Rómában az a vélemény, hogy a német birodalmi kormány eddigi magatartása nem engedi meg annak feltevését, hogy engedélyt adjon az excsászárnak a hazájába való visszatéréshez.

Amszterdamból jelentik, hogy

a német excsászár Doornban van

és valószínűtlennek látszik, hogy el akarna utazni Hollandiából.

Párisból jelenti a „Corriere della Sera”: A nagykövetek tanácsának értekezletén az angol nagykövet javasolta, hogy az értekezlet követelje Frigyes Vilmos volt német trónörökös kiutasítását Németországból, vagy pedig szolgáltatassá ki az extrónörökösöt az antantnak. Ezzel a javaslattal szemben Cambon francia nagykövet kijelentette, hogy

Franciaországot egyáltalán nem érdekli a német extrónörökös hazatérése.

Mint hogy az értekezlet ebben a kérdésben nem tudott megegyezni, az egyes delegátusok kormányukhoz fordultak utasításokért.

változatlanul tart, az állami nyomdában azonban megkezdődött a munka. A munkások csak pénzt nyomnak, és pedig nemcsak a járadékmárkát, hanem folytatják a papírmárka nyomását is.

A birodalmi pénzügyminisztérium hivatalos közleményben igyekszik csillapítani a kedélyeket. A pénzügyminisztérium közleménye szerint nem lehet a munkabérekért értékálló pénzben fizetni addig, amíg a nyomdászsztrájk tart és a járadékmárka emiatt forgalomba nem kerülhet.

München, november 14. A hatóságok hivatalos jelentést adtak ki, mely cáfolja, hogy a státiális bíróságok összeültek volna. Valótlannak tehát az a híresztelés is, hogy Hitlert halálraítélték és agyonlőtték. Ezzel szemben a hivatalos jelentésben közlik, hogy Hitler nem bajor állampolgár, hanem osztrák születésű. Ez az adat rendkívül fontos szempont a büntető eljárás részére, mert ez esetben fennáll az a lehetőség, hogy Hitlert kiutasítsák Bajorországból és Ausztriába toloncolják.

London, november 14. A francia lapokban közölt javaslatok, hogy Anglia szállja meg Bréma kikötőjét, Londonban francia kísérleti ballonnak tekintik. A francia sajtó ugyanis ezzel a hírrel akarta azt az állítását igazolni, hogy Anglia komolyan hajlandó volt a német extrónörökös visszatérése miatt szankciókat alkalmazni.

Breslau, november 14. Frigyes Vilmos német extrónörökös öt évi száműzetése után ismét családjával körében van. Tegnap este hat óra után érkezett Oelsbe automobilon, miután utközben meglátogatta sógorát, a volt mecklenburg-schwerini herceget. Jöveteléről csak a beavatottak tudtak. A városkában éppen őszi vásár volt és így a nagy embertömegben nem tűnt fel két poros automobil, mely a volt trónörökös podgyaszát szállította. Nemsokára egy másik automobil érkezett öt utassal. A hátsó ülésen ült a trónörökös, középen, jobboldalt Müldner örmagy, balján pedig egy magasrangú rendőrhivatalnok. Az ünnpi díszben álló kastély nagytermében várta a családja. Hat gyermeke közül csak három tartózkodik Oelsben.

A londoni „Daily Mail” franciaországi tudósítója jelenti: Azt, hogy az extrónörökös a berlini kormány engedélyével visszatérhetett Németországba, igen rossz szemmel nézik Párisban, ahol minisztertanácsok foglalkoztak ezzel az ügygel. A francia hivatalos körök ebben újabb jelét látják annak, hogy a németek semmibe veszik a versaillesi békeszerződést. Ezt a nyílt szembehelyezkedést a francia kormány felfogása szerint annál is inkább büntetni kell, mert Németország állandóan megtagadja a szövetségeseknek azt a kívánságát, hogy a háborús bűnösöket kiszolgáltassa. A belga kormány is elhatározta, hogy követelni fogja a német extrónörökös kiutasítását Németországból és azt, hogy Frigyes Vilmost egy távoli helyre internálják.

Legolósóbban fest, tisztít az

UNIO
gőzmosógép
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1383

I. NACHT

SOCIETATE
IN NUME COLECTIV
CLUJ
Str. Memorandului 20.

★ Telefonok: ★ Iroda 653 ★ Raktár 654 ★

Vasuti anyagok!

Vasak, fémek,
csavarok, csőáruk
stb. stb.

Távirati cím: Metalnacht

Megkezdődött

a nagy
karácsonyi és ujévi
vásár!

Az összes női kötött kabátok, női ruhák, gyermekruhák, sálak, sapkák és szetterek stb. stb.

10% és 15% -kal

olcsóbban árusítanak szabott gyári árak mellett.

"SPORT"

Calea Regele Ferdinand 16.

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akár venni, ne sajnálja az utat és tekintse meg a

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRESZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt
Asztalosok furnárszükségleteiket legolósóbban itt szerezhetik be

Oroszország konzulátust akar felállítani Bukarestben

(Bukarest, nov. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mantu, Romániának tiraspoli delegátusa, akinek Bukarestbe érkezéséről hirt adtunk, közölte a kormánnyal, hogy az orosz delegáció a kereskedelmi forgalom és az árucserre újrafelvételt kívánja és javasolta, hogy Oroszország e célból konzulátust állítson fel Bukarestben,

viszont Románia konzult nevezzen ki Moszkvába. Miután Oroszországban minden szocializálva van, a kereskedelmet is az állam bonyolítja le és így az árucserre közvetlenül a két állam között történne. Mantu a fővárosban marad és megvárja a Bánátról csütörtökön hazaérkező miniszterelnök utasításait.

Összeomlott a hatszoros mérgezési vád

Ninos komoly bizonyíték özv. Szabó Vincéné ellen. Bukarestben vizsgálják meg Balázs Mihály belsőrészeit. Hivatalos nyilatkozat a nyomozásról

(Kolozsvár, november 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma fejezte be a kolozsvári rendőrség a vizsgálatot abban az erősen tulzott ügyben, melynek vádlottja özvegy Szabó Vincéné, akit vasárnap délelőtt tartóztattak le Kinizsi-utca 5. szám alatti lakásán. Szabóné ellen, aki szegényes külsejű asszony s arcán a bűnre való hajlamosságot nem lehet felfedezni, feljelentés érkezett, amely azzal vádolja, hogy a vele vadházasságban élő Balázs Mihályt vasutat megmérgezte. A feljelentésre, melyet az elhunyt Balázs testvérbátyja tett, megindult a sugdosódás, melyekből aztán adatokat kovácsoltak a valóban zavaros multu asszony ellen s azzal vádolták, hogy előző három férje: Bálint János, Molnár Béla és Szabó Vince is az ő keze által pusztult el, de megmérgezte anyósát és saját lányát is.

Ezekkel a hírekkel szemben dr. Pasca Octavian, a nyomozóosztály vezetője hivatalosan kijelentette az Uj Kelet munkatársának, hogy eddig pozitív adatot nem sikerült találni, mely özvegy Szabó Vincéné bűnössége mellett bizonyítana. A vizsgálat folytatását az ügyészség vette át, a rendőrség pedig szélesebb körre terjesztette ki a nyomozást, melynek eredménye jelenleg a következő:

Szabó Vincéné bűnössége mellett szól a hivatalos boncolás, mely az elhalt Balázs Mihály belső részeiben mérgezési nyomokra bukkant. A gyomorban és a beleken tapasztalt elváltozásokat mégsem okvetlenül mérgezés okozta, mert a tabes dorsalis, melyben a gépész szenvedett, ugyanazokat a betegségi tüneteket okozza, mint a szobajöhető ószkikrius gyökérből fött mérgezés. A kezelőorvosok által megállapított nagyfokú torokgyulladás az egyetlen szilárd pont, melyen a vád felépülhet, mert ez a gyulladás oly erősfokú volt, hogy csakis mérgezés eredménye lehetett. Azonkívül a hátge-

Biharmegye közigazgatási bizottsága állást foglal a törvénytelen kinevezések ellen

Lázár Aurél képviselő visszaélésekkel vádolja az agrárbizottságot

(Nagyvárad, november 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi vármegyei közigazgatási bizottság ma tartotta rendes havi ülését. Az ülésen dr. Lázár Aurél nemzetgyűlési képviselő a törvénytelen tisztviselői kinevezések ügyében interpellált. Lázár képviselő felelített, hogy a belügyminiszter a tegydi járás főszolgabírójává Veres Béla volt községi jegyzőt nevezte ki, akinek nincsen jogi képesítése. Lázár képviselő kéri a bizottságot, mondja ki, hogy fontosnak tartja Veres főszolgabíró kinevezésének megsemmisítését, mert a közigazgatás tisztessége csak úgy biztosítható, ha a törvénytelen kinevezések megszűnnek. Az indítványt a bizottság egyhangulag elfogadta.

Ezután Horváth Endre volt szenátor a posta körüli anomáliákat tette szóvá és elmondotta, hogy egy Nagyváradról Nagyváradra feladott levelet négy hét alatt kézbesített ki a posta. Utána ismét Lázár Aurél képviselő beszélt és rámutatott arra, hogy a helytelen iskolapolitika miatt a megyében igen sok iskola maradt tanító nélkül. A kormányrendeletére legutóbb is harminckét tanítót bocsátottak el azon a címen, hogy még nem tudják az állam nyelvét. Így az iskolák tanító nélkül maradtak, ami merénylet a kultúra ellen, az elbocsátott tanítók pedig éheznek, ami viszont a kormánybarbarizmusának rovására irandó. Ilyen viszonyok között az analfabétizmus és az alkoholizmus elleni küzdelem teljesen meddő marad.

A képviselő leszögezi még, hogy a földretortot igazságtalanul hajtották végre, az egyes községek lakóit más és más elbírálásban részesítették.

rincsorvadás nem okozhat hirtelen halált. Ezzel szemben azonban azt is megállapították, hogy Balázs luetikus agylágyulásban szenvedett, mely a hátgerincsorvadásal együtt egy hét alatt könnyen megölhette a beteget. Tekintettel arra, hogy az orvosi vélemények nem állítják határozottan, hogy alkaloid-mérgezés történt, az elhunyt beleit és gégejét felküldték Bukarestbe vegyi analízisre s ennek eredménye fogja eldönteni özv. Szabó Vincéné sorsát.

A többi öt gyilkosságból egy szó sem igaz, vagy legalább is a legesekélyebb bizonyíték sincs rá az önkéntes tanuk ellenőrizhetetlen és ellentmondó vallomásain kívül. Szabóné állítólagos áldozatainak exhumálását épeztért a rendőrség nem tartotta szükségesnek. Van még egy-két kisebb terhelő körülmény, amit a nyomozás figyelembe vehet. Letartóztatásakor az asszony szökést kísérelt meg s amikor elfogták, ötszáz lejjel megakarta vesztegetni Pintea detektívét. Terhére rójják Szabónénak azt is, hogy nevelőleánya, akit tontos tanunak tettek meg a titokzatos bűnyűgyben, váratlanul elutazott Kolozsvárról egy ismeretlen nő társaságában, amiből azt következtetik, hogy Szabónénak cinkosai is voltak.

Szabónét egyébként ma kikérték az ügyészség fogházából és ismét kihallgatták. Az asszony most is ártatlanságát hangoztatja. Kijelentette, hogy Balázs már súlyos beteg volt, amikor Alvincről hazajött s különben is régóta betegeskedett és a halálára minden órában számítani lehetett. Azt tagadja, hogy meg akarta volna kaparintani a gépész vagyonát, melyről különben is kiderült, hogy mindössze tizezer lejt tesz ki. Mindezek alapján a rendőrségen az a vélemény alakult ki, hogy özvegy Szabó Vincéné a többi gyilkossági vádban okvetlenül, a legutóbbi gyanus halálesetben pedig valószínűleg szintén ártatlan.

Hallatlan visszaélések történtek a termelőszövetkezet felállítására körül is. Lehetetlen állapotot teremtettek az ugynevezett ideiglenes kisajátítások. A kényszerbérletet megszüntették, a paraszt nem meri bevetni a földjét, mert nem tudja, hogy tényleg birtokában marad-e, viszont a bérlő sem mer hozzányulni s így a földek parlagon maradnak.

Magyarország kiküldöttei Bukarestben

Bukarest, nov. 14. Pénteken érkezik a fővárosba egy magyar küldöttség Wodiáner meghatalmazott miniszter vezetésével. A delegáció a trianoni békeszerződésből származó függő kérdések megoldásáról és pénzügyi kérdésekről fog a kormánnyal tárgyalni. A küldöttség hét tagból áll. Ma délelőtt a külügyminisztériumban Brătianu Vintila pénzügyminiszter és Duca külügyminiszter Giuannal, a hadikártalanítási osztály igazgatójával tanácskozott a Magyarország és Románia közötti vitás kártérítési ügyekről. A tanácskozás a jelzett magyar delegáció érkezésével áll kapcsolatban.

Nem hívják össze a birodalmi gyűlést

Berlin, november 14. Politikai körök nem tartják valószínűnek, hogy a birodalmi gyűlés most összeül, mert a jelenlegi belpolitikai helyzet erre egyáltalán nem alkalmas.

Berlin, november 14. A szociáldemokrata képviselők elnöksége elhatározta, hogy a birodalmi gyűlés pártvezetőinek konferenciáján kérni fogja a kancellárt, hagyjon fel a bajor ügyben eddig tanúsított passzív magatartásával a birodalom egysége érdekében, követelje a bajor nacionalista bandák feloszlását és a ruhrvidéki munkánélküliek segélyezésének folytatását.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620lei.

Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— Tatarescu miniszter ötórati teán a kisebbségi vezetőkkel. Petala tábornok ma délután ötórati teát adott abból a célból, hogy Tatarescu miniszter megismerkedjen a kisebbségek vezetőivel. Az ötórati teára a zsidóság képviseletében dr. Fischer Tivadart és Sebestyén Dávidot hívták meg. Sebestyén Dávid akadályozva volt megjelenésében és így csupán Fischer Tivadart dr. vett részt az összejövetelen. A magyarság részéről Ferencz József unitárius püspök, Nagy Károly református püspök, Beteg Miklós katolikus népszövetségi elnök, Gyárfás Elemér és Joxman Ödön, a katolikus státus vezető tagjai, Zombory lelkész és Trefán Leonárd ferencendi tartományfőnök vett részt a teán, amelyen a város és vármegye képviselői is megjelentek. Az összejövetel végig a legfesztelenebb hangulatban telt el, a miniszter sorra kereste fel az egyes asztalokat és minden egyes vendégével hosszabb barátságos eszmecsere folytatótt. A miniszter csütörtök délelőtt fogadja a Zsidó Nemzeti Szövetség küldöttségét, amely dr. Fischer Tivadart vezetésével jelenik meg a kihallgatáson.

— A marosvásárhelyi zsidó iskola épületének felavatása. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Tegnapi ment végbe ünnepléses keretek között a marosvásárhelyi zsidó iskola épületének felavatása. A két hitközséget Schwarz Antal és Mandl S. elnökök képviselték. Az avató beszédet Lövy Ferenc dr. főrabbi mondotta. A nagyhatású beszédében Lövy dr. rámutatott arra, hogy a vallásos törvény szerint: „Templomból szabad iskolát csinálni, de iskolából templomot nem.” (Or. Cháj. 153,1.) „Mert — mondotta a főrabbi — alapelv, hogy a szentséget csak fokozni lehet, de csökkenteni nem” és így a zsidóság az iskolát a templom fölé emeli. Tényleg a zsidóság egész története azt bizonyítja, hogy a díszes, pazarberendezésű templomok soha sehol sem emelték a zsidóság erejét, tudását, vallásosságát, hanem csak a hivatásukat teljesítő iskolák. Ahol erős zsidó élet van, ott ritkán találunk remek zsinagógákat, de annál több ott a zsidó iskola. A zsidóság meg van győződve, hogy van hivatása és rendeltetése az emberiség háztartásában, melyet teljesíteni kell és ez nem csak a zsidóság, hanem az egész emberiség üdvére szolgál. A zsidóság hirdette először, hogy csak egyetlen egy Isten van. A zsidóság hirdette először, hogy az egész emberiség egy emberpártól származik; tehát minden ember egyenlő és testvére a másikkal. A zsidóság hirdette először: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.” A zsidóság adta a világnak a tízparancsolatot, a zsoltárokat, a bibliát. A zsidó iskolát e szent eszmék szemelött tartásával kell vezetni, hogy élet, és iskola, hit és tudás, az ősi vallás és a modern eszmék összhangba legyenek és maradjanak. Csak az lehet méltó tanítója a zsidó iskolának, kinek élete és viselkedése mintaképpül szolgálhat a rábizott ifjúságnak és ha az iskolát templomnak tekintjük, úgy a tanító papja legyen e szentélynek!

— Lloyd George felolvas Budapesten. Budapestről jelentik: Gróf Apponyi Albert Chicagóban találkozott Lloyd Georgeval és meghívta az angol államférfiut Budapestre nyilvános előadás tartására. Lloyd George tavasszal Közép- és Keleteurópában felolvasó körutat tesz és megígérte, hogy Budapestre is ellátogat.

— Román konzulátus Palesztinában. A román kormány a Credit Lyonnais jeruzsálemi fiókjának igazgatóját Gerassimót elsőosztályú román konzullá nevezte ki. Eddig a román ügyeket a jeruzsálemi spanyol konzul intézte.

— Dr. Gáman József, a kamarai nyugalm-pét a napokban halt. Tegnapi székfoglalására kintitnak a kamara re-

— A jasiitek a diákzavar Tegnapi délután kezdődtek a diák a zsidó hallgatók tak, néhány zsidó pött anatómiai Ekkor a román pett be a teremblókat, hagyják el dők azonban nem tők levetik boncütlegelni kezdtek őket az egyetem szinére sietett. A tagokkal állított Grossu rendőrbiz A zsidó hallgatók Több diákok letar azonban négyet Filipescu maradt

— Betiltják gári iskolát. Bu tanügyi hatóságok tásügyi miniszterne todox polgári fiu szüntesse be. A nő át. Az elemi fiu állami rendelkezés függővé. Az előterj kolása, hogy az ugyis ellenzik, hogy sanak fenn. Ez az ortodox papjainkra zsidó iskola beszün ortodoxia eddigi magát a zsidó gye len indokolás teljes gásával mely a vilá há megmegőrzésével

— A piaci a kolozsvári piaci Muresan prefektus térről való elhelyez ügye egyébként a sen uj mederbe ter bődék elhelyezése c akadályokba ütközöt köztulajdon, hanem nosé, aki a tanácsn lyezés ellen s kijele megtörténik, a hely piac áthelyezésének kénytelen volt más tanács a piac áthely megoldani, hogy azt götti térségen helye romtpiac s szomszéd nének a többi piaci resztulvitelének csak december végéig bé taforgalmi r-t nak, tesített. A piac áthe a legjobb esetben is megtörténni.

— Nem adn Csehszlovákia és ből jelentik: A va kintettel Csehszlov azonnali hatállyal menetjegyek kiadás szlovák határállom vasuti jegyet kell való utazás esetén csak a német ha gyeket.

— Jótékony otthont építenek B lentik: Anghelescu elhatározta, hogy a számára megfelelő otthont a Dambovi mellett fogják felé vasszal megkezdőd közőket a miniszter vételével kívánja o intézetekre és a k mitanak.

 TUNGSRAM A legjobb villamkörté! Mindenütt kapható!

— **Dr. Gámán József meghalt.** Dr. Gámán József, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara nyugalmazott főtitkára, akinek arcképe a napokban leplezték le, Budapesten meghalt. Tegnap temették. A kolozsvári kamara széklárára kitűzték a gyászlobogót, a családnak a kamara részvétlátiratot küldött.

— **A jásii egyetemen újra megkezdődtek a diákzavargások.** Bukarestből jelentik: Tegnap délután a jásii egyetemen újból megkezdődtek a diákzavargások. A boncteremben a zsidó hallgatók egy zsidó holttestet boncoltak, néhány zsidó diák pedig a tanároktól kapott anatómiai preparátumokkal foglalkozott. Ekkor a román joghallgatók egy csoportja lépett be a terembe és felszólította a zsidó tanulókat, hagyják el azonnal a termet. A támadók azonban nem várták meg, míg a hallgatók levetik boncköpenyeiket, hanem azonnal ütlegetni kezdték a zsidó diákokat és kiverték őket az egyetemről. A rendőrség azonnal a helyszínre sietett. A rendőrprefektus katonai osztagokkal állította helyre a rendet. Eközben Grossu rendőrbiztost Filipescu diák megütötte. A zsidó hallgatók közül heten megsebesültek. Több diákot letartóztattak, kihallgatásuk után azonban négyet szabadonbocsátottak. Csúpan Filipescu maradt fogva.

— **Betiltják a nagyvárad ortodox polgári iskolát.** Bukarestből jelentik: Az illetékes tanügyi hatóságok előterjesztést tettek a közoktatásügyi miniszternek arra, hogy a nagyvárad ortodox polgári fiú- és leányiskolát működésében szüntesse be. A növendékeket a zsidó liceum venné át. Az elemi fiú- és leányiskola megmaradását az állami rendelkezések szigorú betartásától tették függővé. Az előterjesztésnek az a megdöbbentő indoklása, hogy az ort. rabbik vallási szempontból ugyanis ellenzik, hogy ort. hitk középiskolákat tartanak fenn. Ez az indoklás annál súlyosabb, mert ortodox papjainkra való hivatkozással kívánja egy zsidó iskola bezárását. Ha tény is az, hogy az ortodoxia eddigi hivatalos fóruma nem exponálta magát a zsidó gyermekek neveléséért, ez a lehetetlen indoklás teljesen ellenkezik az ortodoxia felfogásával mely a világi nevelését a tóra szellemének hű megőrzésével akarja összeegyeztetni.

— **A piaci árusok ügye.** Megírtuk, hogy a kolozsvári piaci árusok küldöttségben járultak Muresan prefektus elé a bódéknak a Széchényiterről való elhelyezése ügyében. A piaci árusok ügye egyébként a mai napon a városi tanácsülésen új mederbe terelődött. A Szentpéter-téri hely bódék elhelyezése céljaira egyébként másrészből is akadályokba ütközött. Ez a térség ugyanis nem köztulajdon, hanem Kovács Bálint malomtulajdonosé, aki a tanácsnál már is tiltakozott az áthelyezés ellen s kijelentette, hogy amennyiben ez megtörténik, a helypénzeket ő fogja beszédelni. A piac áthelyezésének ügyében a városi tanács tehát kénytelen volt más megoldáshoz folyamodni. A tanács a piacáthelyezésének ügyét úgy gondolja megoldani, hogy azt az Óvárba, a postaépület mögötti térségen helyezi el. Jelenleg itt van a baromtipiac s szomszédságában nagyon jól megférnének a többi piaci árusok. A terv azonnali keresztülvitelének csak az az akadály, hogy a terv december végéig bérbe van adva az Erdélyi Tüziparagalmi r.-t.-nak, amely ott tüziparagalmi helyet létesített. A piac áthelyezésének keresztülviteléhez tehát a legjobb esetben is csak a jövő év elején fog megtörténni.

— **Nem adnak közvetlen vasuti jegyet Csehszlovákia és Németország között.** Prágából jelentik: A valutáris viszonyokra való tekintettel Csehszlovákia és Németország között azonnali hatállyal megszüntették a közvetlen menetjegyek kiadását. A jegyeket csak a csehszlovák határállomásig adják ki. Ott egy új vasuti jegyet kell váltani. Csehszlovákia felé való utazás esetén a német vasuti pénztárak is csak a német határállomásig adnak ki jegyeket.

— **Jótékonyági adományokból új diákközpont építenek Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Anghelescu közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy a fővárosban több ezer diák számára megfelelő diákközpontot fog építtetni. Az új diákközpont a Dambovitza partján a botanikus-kert mellett fogják felépíteni és az építés már tavasszal megkezdődik. A szükséges anyagi eszközöket a miniszter a közjótékonyosság igénybevételével kívánja összehozni, elsősorban a pénzintézetekre és a kulturális intézményekre számítanak.

— **Marosvásárhely irói Kolozsváron.** Vasárnap délelőtt az irodalmi olimpiász második matinéjén Marosvásárhely iróival fog megismerni Kolozsvár közönsége. A résztvevő marosvásárhelyi irók a következő műsört állították össze: 1. Osváth Kálmán: Regénytema (konferansz). 2. Dékániné Máthé Mariska: Versek. 3. Antalfy Endre: Páris asszonyai, London férfiai. 4. Szász Károly: Versek. 5. Molter Károly: Gondolat-börze. 6. Antalfy Endre: Gyöngyök keletről. 7. Balogh Endre: Azután (novella). 8. Berde Mária: Versek. 9. Csörgő Tamás: Mese. 10. Tompa László: Versek. 11. Szini Lajos: Humoreszk. 12. Osváth Kálmán: Jövátétel (konferansz).

— **Félmilliárd a kolozsváriak jövedelme az adóívek szerint.** A kolozsvári pénzügyigazgatóság az adóösszeírások eredményéről szóló kimutatást tájékoztul megküldte a városi tanács pénzügyi osztályhoz is. A kimutatás szerint Kolozsvár polgárainak különböző címeken évenként közel félmilliárd jövedelmük van. A pénzügyigazgatóság becslése szerint a Kolozsvár határában lévő földek évi hozama 3,969.033 lejt tesz ki, a házak és különböző épületek évi jövedelme 58,901.566 lejre rug. A pénzügyigazgatóság közögeinek véleménye szerint a legjobb sorsuk a kereskedőknek van, mert ezek évenként 264,578.100 lejt keresnek. Az iparosok, az intellektuelek helyzete már sokkal rosszabb, mert ezek évi bevétele csak 89,535.500 lejt tesz ki. Végeredményben tehát Kolozsvár polgárainak évi bevétele 416,984.199 lejt. Természetesen ebből a jövedelemből a kinestár és a város magának jelentékeny részt követel.

— **Uj bankjegyszállítmány Romániának.** Bukarestből jelentik: Tegnap Konstanca érkezték egy újabb pénzszállítmány, amelyet a Banca Nationala rendelt Franciaországból. A szállítmányt katonai kísérettel Bukarestbe vittek.

— **Botránycsinálásért elítélték Budaváry Lászlót.** Budapestről jelentik: Még május 9-én történt, hogy Buturescu-Budaváry László volt nemzetgyűlési képviselő a nyugati pályaudvaron egy már indulóban levő vonatra akart felszállni, de a vasuti személyzet ebben megakadályozta. Budaváryt, aki botrányt csapott, Mészáros detektívfelügyelő leigazoltatta és a Perronról elvezette. Emiatt a képviselő és Mészáros között heves jelenet fejlődött ki, mely miatt Budaváry és Mészáros kölcsönösen feljelentették egymást. Az ügyben, melyben Budaváry volt a vádlott, tegnap ítélezett Héczey rendőrkapitány, aki Budaváryt botrány okozásáért hatvan-ezer korona pénzbírságra ítélte.

— **A skarlátjárvány.** A városi főorvosi hivatal közli: Felkértek az összes magánorvosok, szülők, munkaadók és Kolozsvár város valamennyi polgára, hogy az egészségügyi törvény 48. szakasza értelmében jelentésként írásban, vagy szóbelileg az összes tudomásukra jutott skarlátbeteg Kolozsvár város egészségügyi hivatalának (Calea Victoriei 42). Aki a bejelentést elmulasztja, azt az egészségügyi törvény 65. szakasza szerint 1000—5000 lej büntetéssel sújtják. Szigorúan figyelmeztetjük az orvosokat, szülőket és bérkocsiosokot, hogy a skarlátbeteg elszállítását kizárólag a járványkórház kocsiján szabad eszközölni. Az izolálás miatti elszállítás díjmentes. Azok, akik más kocsival szállítják be beteget, 1000—5000 lej büntetést fizetnek.

— **Megmarad a cenzura Beszarábiában.** Bukarestből jelentik: Inculetz beszarábiai miniszter kijelentette, hogy bár a beszarábiai katonai főparancsnokság a mai nappal megszüntet, a cenzura és ostromállapot továbbra is érvényben marad.

— **Két villamos összeütközött.** Bukarestből jelentik: Kisenevben két villamos összeütközött. Egy rendőr meghalt, tiz utas súlyosan megsebesült.

— **Szatmár polgármestere a rekvirálások ellen.** Szatmárról jelentik: A város közigazgatási bizottságának ülésén Ferencz Ágoston polgármester jelentést tett arról, hogy a polgárság körében nagy nyugtalanságot és elégedetlenséget idézett elő a minisztertanácsnak az a határozata, amely a határvárosokban fel-támasztja a lakásrekvirálás rendszerét. Soha annyi felebbezés és panasz nem érkezett, mint mostanában. A polgármester indítványára elhatározták, hogy előterjesztéssel fognak élni Bukarestben a rekvirálások megszüntetése ügyében.

* Száraz nyárfa (pékeknek kiválóan alkalmas) ölenként 800 lejért kapható hazaszállítva Janovitz Vilmos tüziparagalmában, Str. Enescu (Gyufagyár-u.) Telefon 127 és 918.

— **Az Uj Kelet előfizetőihez.** Vidéki előfizetőinktől gyakran érkeznek hozzánk a panaszok, hogy az Uj Kelet postai kézbesítése körül zavarok vannak és a lapok nem érkeznek rendszeresen. A kiadóhivatal minden egyes esetben utánajárt a panaszoknak és megállapította, hogy a zavarok oka nem a központban van, ahonnan a lapok mindig pontosan mennek szét. Valószínűleg a vidéki postahivatalokban, vagy a közbeeső mozgó-átrakásoknál történnek a mulasztások, sőt bizonyos helyeken szándékosan sülyesztik az Uj Keletet. Kérjük olvasóinkat, hogy minden egyes esetben, ha nem érkeznek rendszeresen a lap, emeljenek panaszt az ottani postahivatalnál és egyben okvetlenül értesítsék kiadóhivatalunkat is, hogy eljárassunk a postaigazgatóságnál és mozgópostafőnökségnél, amely hivatalok minden egyes esetben a legszigorubb vizsgálatot indítják a pontatlanság okának kiderítésére.

— **Vasvillával fogadták a tüzoltókat.** Keddről szerdára virradó éjjel a Mező-utca 7. szám alatt tűz ütött ki. Pojar Jakab gazdálkodó istállója gyulladt meg. A tulajdonos azonnal intézkedett, hogy értesítsék a tüzoltókat, akik csak két órai késéssel kapták meg a jelzést, az öröronyból pedig a nagy köd miatt nem vehették észre a tüzet. A központ nem kapcsolta a tüzoltóságot s így az istálló porig égett. A tűz áttért Kopár Jakab magtárára is s a tüzoltók még mindig nem érkeztek meg a helyszínére. A környékbeli hatalmas tömegekben rohantak segítségre. A tüzet azonban nem sikerült lokalizálni s a Pojar Jakab magtára, hét szekér szénája és istállója az emberek százáinak szemelátára égett porrá. A tömeg azt hitte, hogy a tüzoltók hanyagsága okozta a tűz elterjedését s midőn a tüzoltók végre megjelentek, a felháborodott tömeg vasvillákkal támadta meg őket. A rendőrség emberei kellett hogy közbelépjenek, mert ellenkező esetben a tömeg meglincselte volna a kötelességtudó tüzoltókat, akiknek háromnegyed órai megfeszített munka után sikerült is a tüzet lokalizálni. A kár meghaladja a 100.000 lejt. A tüzoltók beadványt intéztek a városi tanácshoz s kérték annak megállapítását, hogy mi okozta a tüzvész késői jelzését. A rendőrség is megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy mi okozta a tűz keletkezését. Hir szerint gyújtogatás történt, mely több Pojarra haragudó cigány bosszúja.

— **Egy bécsi egyetemi tanár megbukott az argentinai egyetemen.** Dr. Salomon Hugó bécsi gyomor-specialista néhány esztendővel ezeült Argentínában, Buenos-Airesben telepedett le. Salomonnak igen jó neve volt orvosi szakkörökben. Több könyve jelent meg, a szaklapok állandóan közölték cikkeit és orvosi gyakorlata is kiterjedt volt. A buenos-airesi orvosok nem jó szemmel nézték a híres specialista jövetelét. Még mielőtt kikötött az a hajó Argentínában, amelyen Salomon utazott, heves harcot indítottak ellene. Az, hogy valaki Európában doktori kalapot szerzett, — ezt hangoztatták abban a tiltakozásban, a melyet az összes argentinai orvosok aláírtak — még nem jelenti azt, hogy Argentínában is folytathatja hivatását. Ha valaki itt orvos akar lenni, annak itt is kell a vizsgáit letenni. Ennek következtében azt kívánjuk, hogy dr. Salomon Hugónak csak akkor adják meg az engedelmet orvosi gyakorlatának folytatására, ha az itteni egyetemen annak rendje-módja szerint a vizsgákat letette. Akármilyen hihetetlennek is lássák, a híres orvosnak nem engedték meg az orvosi gyakorlat folytatását. A hatóságok felszólították, hogy ne merjen senkit gyógyítani mindaddig, míg az argentinai egyetemen a doktorátust meg nem szerezte. Dr. Salomon Hugó, aki több európai nyelvet beszél jelentkezett az egyetemen s azt mondta, hajlandó az összes vizsgákat letenni. Az egyetemi tanács vizsgálóbizottságot küldött ki, amelynek Salomon tudását kellett lemérni. Ez a bizottság úgy találta, hogy dr. Salomon Hugó, aki Németországban szerezte meg a doktori oklevelet és a bécsi egyetemen lett rendkívüli tanár, nem méltó arra, hogy címei közé az argentinai doktorátust is beiktassa. Szóval megbuktatták a bécsi professzort. Hogy milyen tantárgyból „hasalt el“ a kiváló specialista, arról a szűkszavú buenos-airesi távirat még nem számolt be.

* Legjobb írógépek Lepagenál Cluj.
* Ha gummi-óvszert vásárolunk, ne fogadjunk el mást, csak „Ollá“-t.
* Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sósborszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a Diana névre.

bánsági zsidóság
sak a forrás meg-
negyedövre 170 lei
résziére kizárólag
Gen. Berthelot 1.)
eket.
i teán a kisebb-
na délután ötórai
arescu miniszter
etöivel. Az ötórai
Fischer Tivadart
Sebestyén Dávid
és így csúpan
összejövetelen.
József unitárius
püspök, Beteg
elüök, Gyárfás
ikus státus ve-
Trefán Leonard
részt a teán,
viselői is meg-
legfeszitelenebb
orra kereste fel
yes vendégével
olytatott. A mi-
Zsidó Nemzeti
Fischer Tivadar
táson.
zsidó iskola
árhelyi tudósi-
be tünnepélyes
zsidó iskola
hitközséget
ökök képvisel-
Ferenc dr. fő-
szédében Lövy
llásos törvény
kolát csinálni,
Cháj. 153. 1.)
alapely, hogy
t, de csökken-
iskolát a tem-
óság egész tör-
diszes, pazar-
hol sem emel-
vallásosságát,
esítő iskolák.
tkán találunk
ob ott a zsidó
yözödve, hogy
emberiség ház-
ell és ez nem
sz emberiség
dette először,
n. A zsidóság
emberiség egy
minden ember
A zsidóság
arátodat, mint
világnak a tiz-
pliát. A zsidó
tartásával kell
s tudás, az ősi
angba legye-
et méltó tani-
ete és viselke-
bizott ifjuság-
ak tekintjük,
ntélynek!
Budapesten.
ponyi Albert
Georgeval és
adapestre nyil-
george tavasszal
vasó körutat
stre is ellá-
tinában. A ro-
s jeruzsálemi
elsőosztályu
dig a román
onzul intézte.
lanykörté
tapható.

KÖZGAZDASÁG

Uj iparfejlesztési törvényt követel a kamara Akcio a kényszerült munkaszüneteltetések ellen

(Kolozsvar, nov. 14. Az Uj Kelet tudosi tojtától.) A kolozsvari kereskedelmi és iparkamara a háborút követő időben most adta ki második évi jelentését. Az 1922. évről szóló jelentés az általános részen kívül foglalkozik a kerület közgazdasági életének minden fontos ágazatával. A mezőgazdaság, a fogyasztási szövetkezet, az állatbiztosító-szövetkezet, a tejszövetkezet, az állatkereskedelem, a tojáskereskedelem, a gabonakereskedelem, a szőlőtermés, a bányászat, a földgáz, a kereskedelmi szakoktatás, a különböző iparok, a pénz és hitelügyek, a biztosítási ügy, a közlekedésügy, és az építés témái ölelik fel a jelentés anyagát. Az általános részből a következők érdemlik meg nagyobb körök figyelmét.

A jelentés követeli mindenekelőtt egy országos statisztikai hivatal felállítását. Csak ilyen módon lehetne áttekinthető képet alkotni az ország közgazdasági állapotáról.

Vámpolitikánk helyes irányítására és kormányzatunk pontos tájékoztatására — mondja a jelentés — szükségesnek mutatkozik olyan intézmény kreálása, melynek kizárólagos feladata legyen a hazai és külföldi termelési adatok gyűjtése, a vámok nemzetközi vonatkozásában való tanulmányozása. Hogy a kormányának akár a hazai vámtételek módosítása, akár külkereskedelmi szerződések kötésekor, megbízható és pontos adatszolgáltatás állhasson rendelkezésre minden irányban. Ily intézmény „Vámpolitikai Központ” címen Ausztriában, Csehszlovákiában és Magyarországon, az ottani kormányok támogatásával már évek óta működnek és munkásságuk közhasznú. Hasonló alakulatban, vagy kizárólag állami intézményként, hazánkban is életre lenne hívandó ilyen intézmény.

Külkereskedelmi politikánk irányításánál csak hasznos és széles körben megnyugtató hatású lenne, ha az ország gazdasági közvéleményének és elsősorban a hazai kereskedelmi és iparkamaráknak nézetei minden alkalommal, amidőn valamely külállammal kereskedelmi

szerződésre kerül a sor, előzetesen a kormány részéről meghallgattatnának. Szükségesnek látszik továbbá olyan új iparfejlesztési törvény alkotása, mely könnyen ellenőrizhető feltételek mellett bizonyos kategóriába eső gyári vállalatok alakítását, a jelenlegi állami kedvezményeken túlmenően, gépi berendezések és pénzügyi nyújtásával támogatná.

Ilyen iparfejlesztési törvény kreálása különösen jó hatású lenne a hazai tőkével működő életképes kis- és középiparnak gyáriparrá fejlesztése körül.

Hazai gyáriparunk a legkülönbözőbb ágazatokban megszorodott. Amde azok vezetéséhez szükséges technikai vezetőkben és szakmunkásokban több esetben, a hazai belterületben nincs egyáltalán, vagy nem elegendő mennyiségű munkás. Vállalataink e hiányon a külföldről importált szakmunkásokkal segítenek. Ezeknek itt tartása nemcsak az új vállalatok fennmaradását teszi lehetővé, de azzal is szolgálatot tesznek a hazai iparnak, hogy az idevaló és gyakorlatlan munkaerőket is kiképezik. Ennélfogva gazdasági és célszerűségi okok azt diktálnak, hogy hatóságaink ne gördítsenek akadályokat a külföldi szükséges szakmunkások beutazása és itt tartózkodása elé.

A kereskedelem terén sok zavart és akadályt okoz az, hogy az ország belterületén többféle kereskedelmi jog van hatályban és hogy a váltótörvény és jogszokások is eltérők.

Az unifikálás terén célszerű intézkedés volna, ha a közgazdasági vonatkozású törvénykezés terén megteremtődne az egységesség. Kívánságunk: egységes és modern kereskedelmi törvény, liberális védjegy, áruminta és szabadalmi törvény, továbbá a hágai nemzetközi váltótörvény elfogadása és életbeléptetése.

A hazai ipart és kereskedelmet egyaránt sújtja a hatóságok részéről sűrűn elrendelt, de nem indokolt kényszerült munkaszüneteltetések. A törvény szabályozza a napokat, melyeken az ipari munkának szünetelni kell, a nyílt bolti helyiségek bezárandók. A kamara nemcsak örömmel fogadta volt a kormánynak ide vonatkozó rendelkezését, hanem sietett körlevélben a hatóságokat külön is figyelmeztetni és kérni, hogy indokolatlanul elrendelt munkaszüneteltetésekkel ne zavarják, illetve akasszák meg a termelő munkát.

A hatóságok — a törvénnyel ellentétben — egyre-másra adnak ki korlátozó rendelkezéseket, minek következtében a sérelmet szenvedő érdekeltek panaszára a kamara kénytelen mindegyre a hatóságoknál a kényszerült munkaszüneteltetések beszüntetése miatt interveniálni.

Nagyarányu buzakivitel terveznek. Bukarestből jelentik: A „Plutus” értesülése szerint mezőgazdasági körökben azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a kormány járuljon hozzá mintegy 500.000 vagon buza kiviteléhez. Az

130 cm széles angol gyapjuszövetek Lei 125.—
1-a kelengyevászon Lei 36.—
75 cm széles 1-a tenniszflanell Lei 35.—
75 cm széles divatcsikos biuzflanellek Lei 35.—

Velourok, kabát-, kosztüm- és ruhaszövetek, kabátplüszök, kabátpélések, selymek és flanellek óriási választékban. — A kítőző „Éva” vásznak egyedüli gyári lerakata.

HELLER, WEISZ ÉS MOLNÁR

cégnél, Cluj-Kolozsvar, Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi M.-u.) 6. szám

Raktárra érkeztek kávéházi és vendéglői felszerelések:

Duplaerős teáscsésze 20.—, duplaerős moccacsésze 18.—, duplaerős tányér 16.— stb.

★
Vizespohár
 3.—

FISCHER

★
Borospohár
 2.50

Cluj, Piata Unirei 12. szám

OSRAM NITRA

OSRAM NITRA

OSRAM felirást kell a villanykörteknél látnunk

A látóképességet és sebességet fokozza a bő világitás

DY

FÉMTL

Vajperga
 Lepagenál Cluj

30

Meg
 Kauc

Az 1923
 szenzáci
 na

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal: **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. **Telefon 315**

PYROL

TÉMTISZTÍTÓSZER

Vajpergament, zsirpapír

Lepagenál Cluj

Kérjen mintás ajánlatot

300%

Meglakarítást a börtalppal szemben nyújt a Palma
Kaucsuksarok és talp

Ber-
szivattyúk
és sör-
pincészeti
berende-
zések
kaphatók

a Banca
Industria
și Comer-
ciala-nál

Str. Regina
Maria 49.
(volt Deák
Ferenc-utca)

Az 1923—924. évi divat szenzációs szép anyagjai nagy választékban

★ **Kabát-, alj- és ruhazövetek, Monre, brocat, maroquen, georgette, crep de chine, selymek, velour, chiffon, ruhabársonyok minden színben**

GRÜNWALD ÉS STEINER

női divatkülönlegességek áruháza Kolozsvár Piata Unirii 12.

c i p ő a l e g j o b b !

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

HAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

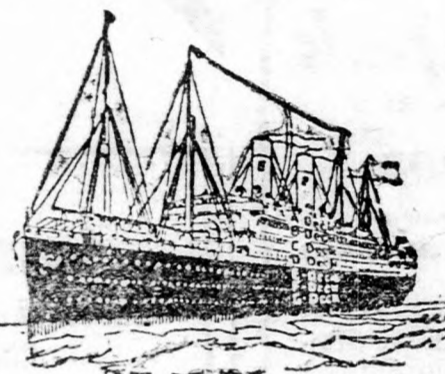

★ **BYRON LINE LONDON** ★

M. Embiricos & Co.

BUCUREȘTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanța direct New-York

A legnagyobb tengerentuli luxuszöszössel, amelyek Constanța kikötőből indulnak Konstantinápoly, Pireu és Palermo érintésével direct New-Yorkba.

Átszállás, vesztegár nélkül. Az utazás tartama 16 nap tengerentuli luxuszöszössel.

Constantinople 25.000 tonnás
Byron 22.000 tonnás
Themistocles . 18.000 tonnás

Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50 százalékkal olcsóbb és lebben fizetendő. Összes előirt okmányokat az utlevéllel és négy aláírt fényképpel beküldve, a reg sztrálást és az amerikai vízum megszerzését még most elvállaljuk. Minden érdeklődő saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát, ha bizalommal fordul központi irodánkhoz, ahol bármely információt szívesen megadunk

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

LEGJOBB ZSEBLÁMPA

DURA

GYÁR TEMESVÁR

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

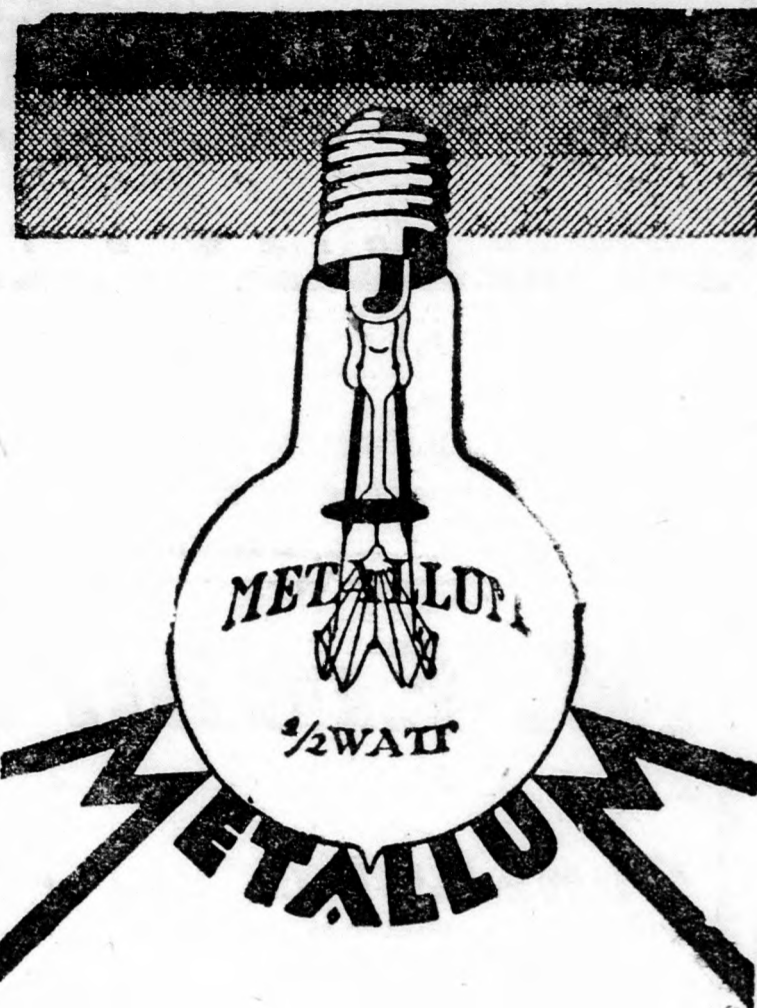
Grünwald üvegcsiszolda Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnék. **Oradea-Mare**
és tükörgyár Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök Strada Garilczy 16. szám

Első Erdélyrészi Ékszerárnyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon Interurban 2-13 * Sürgönyc.: Juvaere, Cluj
Ékszerárnyártás, nagykereskedés
Fogásztól arany és forrasztó * Arany, ezüst és platina-beváltási
Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárúsítóknak!

Engros **Endetail**
Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg. Mindenféle poharak, demyonok, palackok,
lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben
AUSLÄNDER LAJOSNÁL
CLUJ,
Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Villamostelepek
építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahufa (volt Bólyal-u.)

Ujnan berendezett modern nagy gépjavitó- és tekereselműhely. Szakszerű javítások és áttekeresések. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Lusztig és Nussbächer
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

MEGÉRKEZTEK

**Páris
Bécs
Berlin**

legujabb divatu őszi és téli

**női modellkabátjai
és bundái**

óriási választékban a

**Diamantstein és
Moskovits**

női és férfi divatruházába

Cluj,

Calea Regele Ferdinand
25., a főpostával
szemben

Seal és biberette plüssbundák és szőrmézetek kabátkülönlegességek legelőnyösebb beszerzési forrása. Lloyd 1412

Elsőrangú minőségénél fogva legkedveltebb
TORDAI SÖR

Különlegességei
GLORIA DUPLA TÁPSÖR
MALÁTA

mely orvosilag is ajánlatik, valamint a kiválóan ízletes világos

KORONASÖR

Gyár:
TURDA
Telefon 5.

Főraktár:
CLUJ
Telef. 394.

Sándor Ágoston Utóda

cégnél békebeti női és férfi
bőrkecstyűk újra kaphatók

Férfidivatkülönlegességek! Férfi fehérneműeket
mérték után vállalunk

Gyermek-
kabátok 800
lejtől, boák
900 lejtől
feljebb

Izrael Dezső szőcsáruháza

Cluj, Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35

Legujabb szőrmemodellek raktáron!

Szőrmék
átalakítása
és festése
a legjutányo-
sabb árban

**Épületüvegezés,
képkerepezés,**
kávéházi, vendéglői, háztartási
cikkek, demionok, táblatüveg,
lámpaárak és porcellánedények-
ből legelőnyösebb beszerzési forrás
**Ausländer
Rudolfnál**
Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdi-
nand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz.
alatt, az Uránia palota mellett.
Engros! Endetail!

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet:
Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozókat összeszegezést
és szétszedést részben megrendelésre azonnal
készít és szállít a legelőnyösebb napi áron. 1381
Sajovics és Lebovits fakeskedés
és ládagyar
Cluj, Strada Cernaufi (volt Kajántól-ut) 1 szám

ארטה כשר ארטה כשר
Szalámi

és mindennemű felvágottak a legelőnyösebb
napi árban és naponta frissen vágott
liba és frissen szűrt libaszír kapható:

Lebovics szalámigyár

Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
Árjegyzék és ארטה כשר kivánatra ingyen

idei termés ugyan g
fedezi a belföldi
150.000 vagon feles
tavalyi termésből m
vagon buza. Ezért
hogy ha a kormány
belföldi ellátást ille
az elmúlt évből v
buza kivitelét, a f
ként maradjon. A
jelentí, hogy a föld
meg is nyerték enn
szik, hogy ily nagy
tele emelni fogja a
dalom merül fel, l
a gabonakivitel foly
dekelit körök oly ja
mány elé, hogy a k
fizetéssel és köztiszt
ják, a többi kategó
volhasson.

A mai

a nyugati dev
tott. Zürichben a
többi valuták relációj
felel meg. A további
rásig tartott. A forga
voltak: osztrák koron
korona 135-140, es
frank 33.30-33.40,
font sterling 835-
lira 835-840. Dinár

November 14-én 10

8800-9000
13500-140
0-110-8-0
10-45-10-6
2-66-2-88
0-47-60-0-
8-35-8-40
36800-367
16-92-17-2

Valutapiac

Bukarest. Deviz
Newyork 190, Ró
550, Bécs 28-50, Bu
Bukarest. Valu
—, leva 131, török
francia frank 1080,
830, drachma 330,
márka 140, osztr.
eseh korona 530.

Zürich. Nyitás
570, London 248
31-55, Milano 248
16-44, Budapest 302
655, Bukarest 292
Bécs 80-80, Berlin

A vendéglős

Tordáról jelentik: A
totta alakuló ülését.
kátast Tufli Richár
elnöke, Tury Elemér
a szindikátus néhány

Csökkent a b

ből jelentik: A H
helyzetjelentése szer
tóber 20-án 28 mill
a forgalom 17 mill
említjük meg, hogy
az adóhivatalokkal,
és használt pénzt is
jegyeket a Banca N

Megváltoztatj

alaptörvényét. Buk
hogy a kereskedelmi
törvény még 1886-b
gazdasági élet hatalm
túl és ezért Constant
rekedelemügyi minis
alaptörvényén is vált
zottságot küldött ki
megalkotására. A biz
karesti kamarai tötít

Hölgy

Mégis cs

EGÉSZ LAKBE
ZONGORÁKA

TEK

átjai

n és

S

aba

és ször-
lőnyösebb
loyd 1412

regezés,
tezés,

lői, háztartási
k, táblaüveg,
cellanedények-
szerzési torrás

nder
lfnál

Cal. R. Ferdi-
J.-ut) 37. sz.
palota mellett.

Endetail!

Flókuzet:
Egeres
szeszégeit
re azonnal
1391
kereskedés
ládagár
1 szám

mi

olcsóbb
vágott
apható:
biggyár
8. sz.
ingyen

k
sa
so
yo-
an

idei termés ugyan gyenge, mindamellett bőven fedezi a belföldi szükségletet és körülbelül 150.000 vagon felesleg is marad. Ezenkívül a tavalyi termésből megmaradt mintegy 50.000 vagon buza. Ezért a termelők azt óhajtják, hogy ha a kormánynak aggodalmi vannak a belföldi ellátást illetően, úgy engedjék meg az elmúlt évből visszamaradt 50.000 vagon buza kivételét, a folyó évi felesleg tartalék-ként maradjon. A „Plutus” ezzel kapcsolatban jelenti, hogy a földművelésügyi minisztert már meg is nyerték ennek az eszmének és azt hiszik, hogy ily nagymennyiségű gabona kivétel emelni fogja a lejt. Viszont az az aggodalom merül fel, hogy belöldön emelkedne a gabonakivétel folytán a kenyér ára. Az érdekeltek körök oly javaslatot terjesztenek a kormánynak, hogy a kenyér árát a munkások, fixfizetéssel és köztisztviselők számára maximálják, a többi kategória pedig napiáron vásárolhasson.

A mai valutapiac

A nyugati devizák ellanyhulása ma is tartott. Zürichben a lej 2-92-50-en állott, de a többi valuták relációjában már hármassá paritásnak felel meg. A további lejjavulás a mai napon zártan tartott. A forgalomban a következő jegyzések voltak: osztrák korona 368-370, magyar belföldi korona 135-140, cseh korona 544-548, svájci frank 33-30-33-40, francia frank 10-55-10-60, font sterling 835-940, dollár 190-191, olasz lira 835-840. Dinárián lényeges javulás nem volt.

November 14-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

- 8800-9000 külf. magyar koronát,
- 13500-14000 belf. magyar koronát,
- 0-110-8-0-110-9 font sterlinget,
- 10-45-10-65 francia frankot,
- 2-66-2-88 svájci frankot,
- 0-47-60-0-47-70 dollárt,
- 8-35-8-40 olasz lírát,
- 36800-36700 osztrák koronát,
- 16-92-17-20 cseh koronát.

Valutapiac november 14-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1048, London 832, Newyork 190, Róma 840, Zürich 33-60, Prága 550, Bécs 29-50, Budapest 90, Varsó 125.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740, márka - , leva 131, török lira 120, font sterling 800, francia frank 1080, svájci frank 34-00, olasz lira 830, drachma 830, dinár 230, dollár 193, lengyel marka 140, osztr. korona 28, magyar korona 80, cseh korona 530.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Newyork 569-5-570, London 2491-2490, Páris 31-75-31-55, Milano 2482-5-2480, Prága 1643-16-44, Budapest 302-5-302-5, Belgrád 657-5-655, Bukarest 292-5-292-5, Varsó 3-3, Bécs 80-80, Berlin 175.

A vendéglősszindikátus szervezkedése. Tordáról jelentik: A vendéglősszindikátus ma tartotta alakuló ülését. Az ülésen a kolozsvári szindikátust Tuffli Richárd, a vendéglős ipartársulat elnöke, Turly Elemér, az ipartársulat főtitkára és a szindikátus néhány választmányi tagja képviselték.

Csökken a bankjegyforgalom. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala legutóbbi helyzetjelentése szerint a bankjegyforgalom október 20-án 28 millióval csökkent, amennyiben a forgalom 17 milliárd 653 millióra rugott. Itt említjük meg, hogy a pénzügyminiszter közölte az adóhivatalokkal, hogy kötelesek a rongyos és használt pénzt is elfogadni. Ezeket a pénzjegyeket a Banca Nationala beváltani tartozik.

Megváltoztatják a kereskedelmi kamarák alaptörvényét. Bukarestből jelentik: Tudvalevő, hogy a kereskedelmi kamarákra vonatkozó régi törvény még 1886-ból származik. Azóta az egész gazdasági élet hatalmas változásokon ment keresztül és ezért Constantinescu Tancred ipari és kereskedelmiügyi miniszter a kereskedelmi kamarák alaptörvényén is változtatni akar. A miniszter bizottságot küldött ki a módosító törvénytervezet megalkotására. A bizottság tagjai: Staicovici bukaresti kamarai titkár, Sanielevici, a kisenevi

kamara elnöke, Georgescu, a konstanzi kamarai elnöke és Panaitescu, a galaci kamarai elnöke. A bizottságban Erdély és Bánát érdekeit Kolozsvár, Nagyvárad és Temesvár kamarai titkárai képviselik. Rajtuk kívül Csernovitz, Jasi és Ploesti kamarái is egy-egy kiküldötttel szerepelnek a törvénymódosító bizottságban.

Rotschild-pénz a német birodalmi vasutaknak. Bécsből jelentik nekünk: Röviddel a berlini és müncheni antiszemita zavargások előtt Bronner ismert pénzügyi tekintély Londonban járt abból a célból, hogy a német birodalmi vasutak rendbehozása és fejlesztése céljából nagyobb angol kölcsönt szerezzen. Bronnernek személyes összeköttetéseivel sikerült a Rotschild-csoportot és Schiff híres bankárt négy millió font sterlingnyi kölcsön folyósítására megnyernie. Bronner egyúttal felhatalmazást kapott arra, hogy a birodalmi vasutak javára megszavazott kölcsön részletei fölött tetszése szerint rendelkezhesen.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Carmen. A Magyar Színházban ebben a szezonban és az operatársulat két új tagjával, Vajdával és Kelmaival tegnap játszották először Bizet nagy operáját. Az előadás nagyon győnge volt. Az egyébként elsősorú Vajda némi indiszponáltsággal küzdött és Kelma egyszerű szopránja se tudott kellően érvényesülni a Carmen alt szerepében. A kórus minden kritikán aluli volt. Az előadás kiemelkedő pontja csak Sugár volt a torreador szerepében és Neményi Lili, aki az egyik kártyavető leányt énekelte nagyon szépen. Mikaela szerepét Kolbai Ildikó énekelte. Jó volt.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Péntek: Sába királynője. (Elsőször.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Csütörtök: A diadalmas asszony.
Péntek: Tangókirálynő.
Szombat délután 3 óraker: Gül baba.
Este 8 óraker: A trónörökös.
Vasárnap d. e. fél 11-kor: Az erdélyi írók olimpiaszának második napja. Marosvásárhelyi írói.
Délután 3 óraker: A makrancos hölgy.
Este 8 óraker: Mágus Miska.
Hétfő: A trónörökös.

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó (v. Egyetem-mozgó): Csütörtök, november 15-én Ilona. Magyar tárgyú film. Nagyszabású dráma 5 felvonásban. Főszerepben Arnold Korff és Lya Putti. A szerepeket magyar képviselőben játsszák. A gróf szerelmi kudarca a polgárelánnyal szemben. A magyar mágusok jellegzetes gondolkodása és életmódja.

Uránia-mozgó: Csütörtök, november 15-én, Sámson gyermekéi. Szenzációs akrobatadráma hat felvonásban. Főszerepben Luciano Albertini, Linda Arnold és Patata Albertini. A legszenzációsabb Sámson-film! Amit Sámson s két gyermeke ezen a filmen végez, az páratlanul áll az atlétika terén.

Apolló-mozgó: Csütörtök, november 15-én: George Bully. Óriási detektívdráma 5 felvonásban. Főszerepben a páratlan Stuart Webbs. A világhírű amerikai detektív legbravurósbab kalandjaiban. A hekusok királya.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosit

volt Széputoa

SPORT

A központi labdarúgószaksztály vezetője lemondott. Bukarestből jelentik: Gebauer Mario szakosztályi elnök és titkára Breyer Lázár, az elmaradt jugoszláv-román mérkőzés miatti debattálások folytán tisztségükről lemondtak.

Országos birkózóverseny Aradon. Aradról jelentik: December 2-án országos birkózóverseny lesz a Vulturul rendezésében a szokásos öt súlycsoportban. Nevezési határnap november 29-ig Juhász Attila címén (Arad, Str. Bálint 12).

Hazaérkezett az Universitatea. A szép eredménnyel végződött tura után hazatérő egyetemi csapat utközbén Zágráb legerősebb csapatával a Hask-kal mérkőzött, melytől 2:1 (2:1) arányban vereséget szenvedett. A játék alatt az U. volt fölényben, támadásait azonban balszerencse kísérte. Zágráb után a csapat a Romániához esatolt Zsombolyán játszott a zsombolyai S. Egyesülettel s azt 1:0 (0:0) arányban győzte le. A kolozsvári csapat utközbén több meghívást kapott, azonban mivel a játékosok fizikai és a csapat anyagi ereje teljesen kimerült a propagandajellegű turán, a meghívásokat részben nem fogadhatták el. A kolozsvári szövetség és sportegyletek bankett keretében fogják ünnepelni Universitateát.

Kolozsvár-Temesvár mérkőzése. A temesvári kerület a multkoriban elmaradt városközi mérkőzés terminusát vasárnapra akarja kitűzni. Táviratára a kolozsvári szövetség még nem válaszolt, mert vasárnapra a Kolozsvár-Csernovitz közötti Károly-kupa-meccs van kitűzve. Valószínűbb, hogy vasárnap a csernovitziakkal küzdenek Kolozsvár válogatottai

Wetzer visszajött Romániába. Temesvárról jelentik: A bukaresti rendelkezésre kiutasított Wetzert visszahívták s újra játszik az Unireában.

Nyomdafesték Wicke Berlin
Lepagenál Cluj. Kérjen árjegyzéket

Vágott és vágatlan tűzfát
vagon, 81- és mászatételekben, ugyszintén
meszet, cementet és gipszet
legolcsóbban szállít a
Calcit Művek R.-T. Cluj
Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban 51-06
Egy m² oltott máx 400 lej

GOWAG

KÖZKERESETI TÁRSASÁG

**Goldstein,
Wald és Glasner Cluj**

Str. Vladimirescu
(v. Mikes Kelemen-utca, 77. szám alatt)
Telefon 519

Gőz-, gáz-,
vízvezeték- és csatornázási berendezések
valamint műszaki cikkek
állandó nagy raktára.
Complete fűrdőszobaberendezések
jutányosan kaphatók

Hölgyek! A Höfer-féle 2. számú bõrpor fehér, rózsá és krémszínben a legjobb arcápoló. Izzadságnál, kiütéseknél a Höfer 3. sz. szalicilos bõrporát használja.

Mégis csak **CZINK** fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK ★ **STERNBERG J.** ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, veldétek a kívánt címre továbbítatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Keresek különbejáratú butorozott szobát lehetőleg fürdőhasználattal. Cím a kiadóba kérek „Jól fizetek” jellege alatt. 6511

Receszövdő kerestek. Cím a kiadóban. 6510

Butor! Legolesőbb bevásárlási forrás. **Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581**

Zsák

Zsineg

Kötél

HAVAS DEZSÓ
Timișoara

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat:

körleveleket

cégekártyát

levélpapírost

számlát

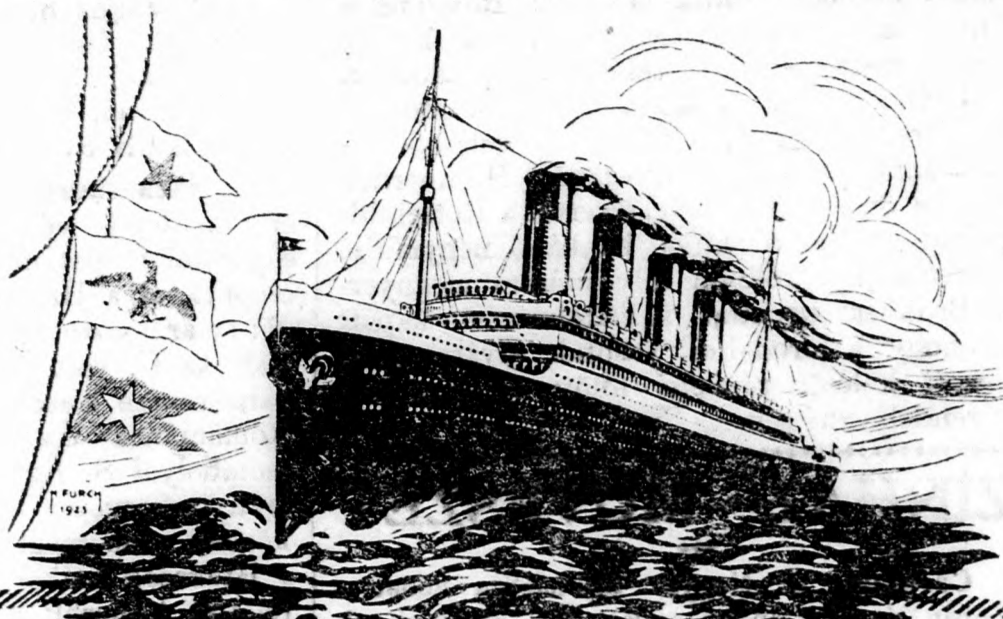
legolesőbb árban feltűnően elegáns kivitelben készíti a Kadima-nyomda Rt.

Előírások

hitelesített űrmértékeket gyárt

GRÜNWARD JAKAB

bádögárúzeme, Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

KÖZVETLEN ÚTVONALAK
BUKAREST - TEMESVÁR - NAGYVÁRAD ÉS HALMITÓL.

Hamburg-
Bréma-
Antwerpen-
Cherbourg

Amerika-
Kanada-
Argentína-
Brazília

KERESZTÜL

A VILÁG LEGHIRESEBB GÖZHAJÓIN

HETENKINT 3-SZORI HAJÓINDULÁSSAL
AMERIKA-ÉS KANADÁBA

GYORS, KÉNYELMES ÉS BIZTOS. A 2 ÉS 3 OSZTÁLY BERENDEZÉSE
2-4, VAGY 6 SZEMÉLYES KÜLÖN KABINJAIVAL FELÜLMULHATATLAN.
ELSŐRENDŰ NÉMET KONYHA ÉS KISZOLGÁLÁS.

PROSPECTUST ÉS HAJÓMENETRENDÉT INGYEN ÉS BERMENTVE KÜLD

N. BRÜCK & CO.

BUKAREST / TRADA / ARINDAR #12 * TIMIȘOARA - JG/EF/TADT
STR. C. BRATIANU / HERRENGAZD/118 B

ROMÁNIA LEGNAGYOBB HAJÓÜGYNÖKSÉGE
DIJTALAN FELVILÁGOSÍTÁS ÚTLEVEL-ÉS VIZUMÜGYEKBEN.
LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN - IRJATOK AZONNAL!

Gyermekjátékokban, karácsonyfadiszekben

legnagyobb nagybani eladási raktár

Karácsonyi gyermekjátékiállítás november 20-án nyílik meg feltűnően olcsó árak mellett

Eisenstädter Fülöp és Társa

CLUJ

Strada Regina Maria
(v. Deák Ferenc-
utca) 13. szám
alatt

Magas kalóriájú lupényi kőszent, kokszt, sziléziai szalonszenet és speciális mosott kovácszenet

valamint belföldi közepkalóriájú szeneket azonnal szállít üzemek és szépnagykereskedők részére

FERROCARBON

SZÉNKERESKEDELMI TÁRSASÁG TIMIȘOARA, AGRÁRPALOTA, TELEFONSZ.: 9.

Sziléziai és belföldi bányák kizárólagos képviselői.

Fiók: Cluj, C. Reg. Ferdinand 70

Expozitúra: Petroseni, Kattowitz

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidékimegrendeléseket postán eszközöl

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 13. sz. n.

Írógépek

és kellékek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok.

1870

Finkler Antal

Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

Kalapsomagoló Htackpapír

fehér és színes, Lepagenál Cluj. Kérjen ajánlatot

Hotel "Splendid" Szálloda

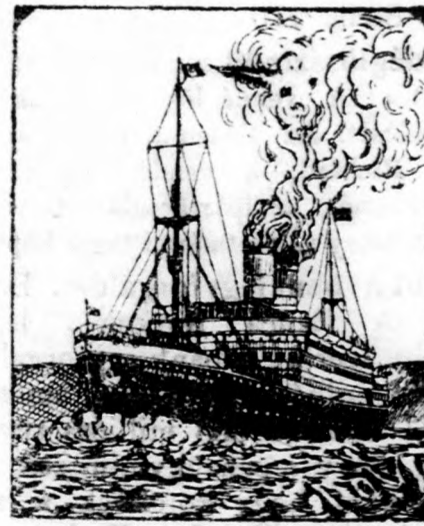
megnyílik
folyó évi nov. hó 15-én, Temesváron,
Józsefváros

Bégajobbsor 17/b, a főpályaudvar közvetlen közelében. Újonnan épült, modern elsőrendű szálloda.

TULAJDONOS: GEMEINHARDT MÁRTON

AKI AMERIKA, KANADA, ARGENTINIA, BRAZILIÁBA

gyorsan, kényelmesen, olcsón, biztosan és direkt akar utazni, az írjon azonnal

COSULICH LINE

Bucuresti, Calea Grivitei 181.

Levelezés az összes nyelveken.
Utások szállítása modern kettősosavaru gyorsgőzösökön.
Tengeri utazás tartama csak 7 nap
Nagy, levegős kabinok
2, 4 és 6 személy részére.
Kitűnő ellátás.
Számos köszönőírás.

Kérjen azonnal prospektust.

ÉRTEKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Bar L. Pop, (Brassai-utca)

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — Zs. N. Sz. —

A kéziratok kizárólag szerkesztőségnek kerüljenek. Kéziratokat nem adunk vissza

Cluj-Kolozsvár *

A cselekvő né

Irta dr. May

Mondani szoktunk ugyan, de azért pontosítani. Sokkal inkább szereti a zsidót, ol törvényt és tartozkoltat. Ime az utolsó napok lennének voltak Né járókelők ellen fiat póst tanusítottak, zabolták és némely ellentálló tulajdonos lepetésszámba menntem, számomra kétsz a testvéri együttérzet emeltek olyan n tal viseltetett iránt inkább, mint bármely zsidók kilentized német kulturához l egy lépéssel tovább pionérai voltak kinték, ők is e népnek világ zsidósága fájda németek is ráleptek utjára.

Már hallom az ez, miért teszem egyes emberek meg esem ellenségeim hi akkor, amikor német van szó?

Erre az a vála nép egyes csoportok ható felelősségre, de lenni élte a zsidó amikor ez a nép tu gyűlöletből, amikor a zsidókat kisebbé amikor a vallásosan maga a kormány rá azután kizavarhassa s a cselekvések s elkésve érkeznek, ha kosság nem egyetlen pogromgyalázatok el lelkiismeretfurdalás felelősségre vonni. S a német nép széles eltelve az antiszemit is évtizedeken át ha szemita mérget gye tették. Nyilvánvaló, nép teste ettől a mé Alig kezdődik az áll sítésére irányuló foly vénnyek felségjogán fosztogatásra éhes o arra, ahol leggyengébb

A gyenge ellen lényeges pontja és e amely megmagyarázza zsidók elleni erőszak illik a törvények elv ez a forradalmak ide ség és a törvényt ol erők némely helyen minden nagy városb nok, hogy rabolhassa kövessenek el, hogy szakoskodhassanak. I pen a zsidókat aka mukra öncél a bűnő zatuknak mi a fajisá a csöcselék mindig g ellentállás irányában ki a leggyengébb, ki mithat legkevésbé je mint a zsidó? Jól je zül is a szegény zsidó